

Upravišтво: Ljubljana, Puciničeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Puciničeva
ul. 5. — Telefon 31-23, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri poš. ček. zavodu: Ljubljana
št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Puciničeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Silni boji v Ukrajini

Nemški ofenzivni sunek od severa proti Odesi — Borba za prometne zveze med Smolensk in Moskvo — Tudi na Estonskem in na Karelski ožini se razvijajo ogorčeni boji

Stockholm, 9. avg. d. Najhujše borbe divjajo na vzhodnem bojišču še vedno v južnem odseku, kjer je nemška ofenziva napredovala proti glavni ukrajinskemu središču Kijevu in kakor je videti iz najnovejšega razvoja nemških operacij, tudi proti Odesi. Del nemške ofenzive, ki je imel svojo izhodiščno točko pri mestu Bjalaja cerkov, se je zadnje dni razvil tako v severovzhodni smeri proti Kijevu kakor tudi v južno smer, kjer je zadel na dokaj močno sovjetsko obrambo pri mestu Umanju. Po silovitih borbah, v katerih je sodelovalo na stotine tankov, letal in drugega motoriziranega orožja, se je nemškim četam posrečilo zlomiti tu sovjetsko-ruski odpor in operacijsko področje je ponovno znatno razširilo proti vzhodu in jugu. Pritisk nemških sil, ki je od Umanja usmerjen proti jugu, pomeni direktno grožnjo za glavno sovjetsko luko Odeso ob Črnem morju. Očitno je, da je prodor proti Odesi lažji v smeri s severa kakor pa v vzhodni smeri preko Dnjestrja, odkoder se je pričakoval spočetka nemški udar proti Odesi. Odesa je z zapadne smeri varovana od Dnjestrskega veletoča in od sistema sporednih vodotokov, med katerimi se razprostirajo velika močvirja, ki predstavljajo za operacije motoriziranih armad zelo težaven teren. Zaradi tega se pričakuje, da bo nemška vojska skušala zavzeti Odeso s severne strani, kakor to tudi dokazujejo nemške operacije, ki napredujejo od Umanja proti jugu.

leži prvi velik uspeh. Kakor poročajo, so sovjetsko-rusko 6. in 12. armada, kakor tudi dele sovjetske 18. armade, ki predstavljajo v celoti približno 25 strelskih gorskih in oklopnih divizij, uničile skupine maršala Rundstedta s sodelovanjem letalskih sil generalnega polkovnika Loehra. V nemške roke je padlo 103.000 ujetnikov, med njimi tudi vrhovna poveljnika 6. in 12. armade. Nemške čete so zaplenile 317 oklopnih voz, 858 topov in velike množine vsakovrstnega drugega vojnega materiala, med katerimi je tudi 5250 tovornih voz, kakor tudi mnogo celih natovornih vlakov. Nasprotnik je utrpel tudi tam zelo hude krvave izgube, ki so bile doslej ocenjene nad 200.000 mož.

S finskega bojišča

Helsinki, 9. avg. d. O razvoju vojnih operacij na finski fronti je bilo objavljeno z merodajne finske strani snoči naslednje uradno poročilo:

Na področju pri Aunusu je sovražnik izvršil protinapade, ki pa so bili odbiti. Sovražnik nadaljuje borbo z veliko žilavostjo. Na ostalih frontnih odsekih so naše čete napredovale po načrtu. Delovanje sovražnikovega letalstva je bilo v glavnem usmerjeno na same bojne črte. Sovražnik bombnik, ki je skušal prodreti v zaledje finske fronte, je bil sestreljen. Sovražnikovi padalci, ki so bili zadnji čas spuščeni na raznih področjih, so bili vsi uničeni.

liva, toda na drugi strani podaja prav ta trditve sama na sebi dokaz za to, kar so Nemci trdili, da je namreč sovjetska vojska uničena.

Vloga letalstva v oskrbovanju vojske

Berlin, 9. avg. (DNB). Z merodajnega nemškega mesta je bilo objavljeno nekaj podatkov o silnih naporih, ki jih zmagujejo nemška prometna sredstva v oskrbovanju nemške vojske na vzhodnem bojišču. Zlasti poudarjajo, da organizacija oskrbe vojske še nikoli ni bila v tako veliki meri odvisna od podpore letalstva. Nemška transportna letala so morala na vzhodni fronti izvršiti nenavadno težavne naloge. Na fronto niso dovažala le vojnih potrebščin, živčev in rezervnih čet, marveč so morala s fronte tudi odvažati ranjence, ko je bila zelo nujna zdravniška pomoč. Tako na primer je neka transportna letalska eskadrila na osrednjem frontnem odseku s 15 Junkersovimi transportnimi letali od 22. junija do 8. avgusta izvršila nič manj kot 2336 poletov, na katerih je vsega skupaj preletela 440.000 km dolgo pot. Samo ta letalska transportna eskadrila je prenesla na letališča za bojno črto 2.700.000 kg vsakovrstnega vojnega materiala, dočim je na obratnih poletih spravila v zaledje 2381 ranjencev. Izmed 15 letal, ki so 22. junija pričela službo, jih 12 še sedaj redno izvršuje svojo nalogo.

Slovo od Bruna Mussolinija

Pogrebu za italijansko letalstvo zaslužnega Ducejevega sina so prisostvovali najvišji državni predstavniki, mnoga tuja zastopstva in mnogoštevilna množica

Forlì, 9. avg. s. Zadnjim počastitvam, ki so bile izkazane truplu Bruna Mussolinija, je bila prisotna po svojih najvišjih in izbranih predstaviteljih vsa Italija. Italijansko ljudstvo je pokazalo, kako globoko je umelo skriti v svojo dušo neizmerno bol, ki mu jo je povzročila tako brida izguba. Prevoz trupla od obale Tirskega morja, kjer se je zlomilo slavno krilo Brunovega letala, do obale Adrije, kjer bodo počivali smrtni ostanki padlega junaka, je še enkrat razodel v najganjlivejši obliki, da naša domovina kot ena sama ogromna družina ume pokazati brezprimerno ljubezen in neskončno vero.

Nešteti deputaciji in številnim reprezentantom, ki so dospeli v Predappio iz vse Italije in prinesli zadnje pozdrave junaškemu sinu Duceja, so se pridružili tudi zastopniki tistih dežel, ki spadajo v civilizacijsko območje Osi. Vsi narodi, ki so pristopili k trojnemu paktu, so poslali na svečani pogreb Bruna Mussolinija najodličnejše zastopnike in svoje diplomatske predstavitelje pri Kvirinalu. Hitlerja je zastopal veleposlanik von Mackensen, zunanega ministra von Ribbentropa minister von Bismarck, maršala Göring polkovnik von Weltheim, ki so tudi položili na krsto ogromne vence. Bolgarski poslanik Karadžov je položil venec kralja Borisa, poslanik Galvanec venec prezidenta slovaške republike, poslanik Perić venec Poglavnika in tajnik hrvskega poslanstva venec maršala Kvaternika. Veleposlanik Helihihi je zastopal japonsko vlado. Nadalje so bili navzoči zastopniki madžarske, rumunske in urugvajske vlade. Opaziti je bilo posebno zastopstvo albanske vlade. Navzoča sta bila nadalje guverner Dalmacije in državni tajnik republike San Marino. Italijanske in tuje deputacije so že v prvih jutranjih urah preplavile Predappio. Zbrale so se pred Fašističnim domom na Trgu 28. oktobra, nasproti cerkvi imenovani »Divo Antonio«. Med množico predstavitev je bilo opaziti letalske oddelke redne vojske in milice. Častno mesto je zavzelo tudi zastopstvo nemške vojske in narodnosocialistične stranke. Izredno veliko je bilo zastopnikov raznih fašističnih formacij v uniformah in s prapori svojih organizacij. Ob procelju Fašističnega doma so se zbrali dostojanstveniki, predvsem člani diplomatskega zbora, Velikega Sveta, Vlade in nacionalnega direktorija Stranke, dalje senatorji, narodni svetniki, člani Italijanske Akademije, ter predsedniki korporacij. Med zastopstvom Oboroženih Sil je bilo opaziti maršale in admirale, generale, člane generalnega štaba in številne druge vojaške dostojanstvenike. Navzoči so bili predstavitelji vseh vodilnih oblasti, federalni tajniki severne in srednje Italije, prefekti in župani. V dvorani, kjer je ležala krsta, so stražili letalski častniki redne vojske in milice ter ožji Mussolinijevi borci iz prvih fašističnih oddelkov.

Malo pred 9. je dospel Duce z ostalimi člani rodbine in v spremstvu tajnika Stranke stopil v žalno dvorano ter tu še enkrat dolgo in v turobnem molku ob stal pred krsto svojega junaškega sina. Duhovščina je začela opravljati obrede. Tedaj so letalski oficirji dvignili na rame-na krsto in jo prenesli v cerkev sv. Kasijana. Med oficirji, ki so nosili krsto, so bili tudi nekateri iz letalskega oddelka, ki mu je bil poveljnik pokojni Bruno Mussolini. Razvil se je veličasten sprevod. Letalska godba je zaigrala pogrebno ko-rakčno. Zadržal jo je v vrstah raznih vojaških in fašističnih oddelkov s svojimi slav-nimi prapori. Pred pogrebno vozom je stopala duhovščina, takoj za njo pa po-kojnikovi starši, vdova in drugi sorodniki. Nato so se vrstili v neskončni vrsti člani oficijelnih zastopstev in nešteti de-putaciji. Značilno je bilo, da so vse ženske v Predappiu nosile žalne oblike. Množice ljudi so tvorile špalir in mnoge ženske so metale cvetje na cesto, po kateri se je pomikal močnejši žalni sprevod. Tisoči in tisoči rok, iztegnjenih v rimski pozdrav, so označevali poslednjo triumfalno pot narodnega junaka. Posebno veličasten je bil pogled na trg, odkoder vodi cesta na pokopališče. Ves trg je zarel v fašističnih praporih. Ko je dospel mrtvaški voz pred pokopališče, so ga obdajali najbližji sorodniki. Duce je še enkrat z dolgim pogle-dom premeril krsto svojega sina, zapri za trenutek oči in ko je potlej opazil med reprezentanti diplomate, je dejal: »Hvala vam, gospoda, da ste izkazali poslednjo čast nemu izmed vojakov Italije.«

Tedaj se je ob globoki ganjenosti vseh navzočih začel glas tajnika Stranke, ki je vzkliknil: »Tovariši, atlantski pilot Bruno Mussolini!« »Tu je!« mu je odgovorila neizmerna množica. Zdal je letalska godba zaigrala »Giovinezza« in zazvonili so zvono-vni pokopališke cerkve. Krsto so sneli z voza. Majhen sprevod, v katerem so bili samo sorodniki, je krenil po ozki stezi za krsto, ki so jo ob sklonjenih praporih pre-nesli v cerkev sv. Kasijana, kjer sta bila krščena Benito in Armando Mussolini. Tu je škof Gardini služil črno mašo. Po maši je duhovščina še enkrat opravila liturgič-ne molitve. Nato so krsto zopet dvignili in jo odnesli v kapelo, v katere kripti počivajo člani Mussolinijevega rodu, med njimi Ducejevi starši. Brunove telesne ostan-ke so položili v sredino kripe. Tu so se še enkrat zbrali vsi sorodniki s pokojniko-vim očetom in materjo. Tako je bila končana poslednja pot Bruna Mussolinija, ki se je po kratkem, a junaškem življenju vrnil v domača tla svojega rodu.

Zadovoljiva žetev riža na Japonskem

Tokio, 9. avg. (Domei). Kakor javljajo z merodajne strani, je oskrba japonskega prebivalstva z rižem za prihodnje leto za-jamčena. Navzilec diluvialnem deževju, ki je trajalo zadnji čas na Japonskem, riževa polja niso bila posebno hudo prizadeta, tako da bo žetev zadostna za tekoče potrebe.

Podaljšanje obsednega stanja v Boliviji

La Paz, 9. avg. d. Predsednik bolivijske republike Enrique Penaranda je na večerajšnji seji bolivijskega kongresa zahteval podaljšanje sedaj veljavnega obsednega stanja, ki je bilo uvedeno »da se zatre nekakšni nacistični prevrat, ki se je pri-pravil v Boliviji«. Nadalje je bolivijski predsednik zaprosil tudi za dodatno odobritev vseh tistih ukrepov, ki so bili pod-vzeti še naknadno za zatiranje prevratnega gibanja, ki je bil kongres na prčimčas. Med temi dodatnimi ukrepi, za katere je predsednik Penaranda zahteval naknadno odobritev, je tudi izgon nemškega posla-nika pri bolivijski vladi dr. Wendlerja, ki je moral odpotovati iz La Paza na podlagi ponarejenega pisma bolivijskega atašea Belmonteja. V političnih krogih bolivijske prestonice sodijo, da bo kongres prišel na obe zgoraj navedeni zahtevi prezidenta Penaranda.

Pri Smolensku so se včeraj ves dan in vso preteklo noč nadaljevale borbe za po-sest prometnih poti, ki vodijo v smeri proti Vjazmi in dalje proti Moskvi. Sovjetski odpor je pri Smolensku še vedno zelo obu-ten. Posamezni sovjetski oddelki so tu ponovno poizkušali protinapade.

V ofenzivi proti Leningradu se razvi-jajo ogorčene borbe v prvi vrsti v obalnem odseku Estonske, kjer so nemške čete na več točkah prodrele do Finskega zaliva. Na Karelski ožini se razvijajo srdite borbe v prvi vrsti okrog Keksholma ob zapadni obali Ladškega jezera, kjer je pritisk finskih in nemških čet na sovjetske obrambne črte, ki imajo tu močno oporo v številnih jezerih, še zmerom zelo močan. Na vzhodni obali Ladškega je-zeja pa nasprotno včeraj ni bilo večjih bojev.

Letalstvo igra izredno veliko vlogo tre-tutno zlasti v borbah za Ukrajino, kjer nemška letala neprenehoma napadajo so-jetsko fronto zaledje in rušijo prometne zveze, po katerih skuša sovjetsko poveljništvo spraviti nove rezerve v obrambo ogro-žene fronte. Sovjetsko letalstvo pa si s svoje strani s dokajšnjimi silami pri-za-deva uničevati nemške tankovske oddel-ke, ki pritiskajo na sovjetske obrambne črte. Sovjetsko letalstvo je izvršilo, kakor javljajo iz sovjetsko-ruskih virov, v čet-rtak ponoči prvi večji napadalni polet in je poskušalo bombardirati Berlin. Glede na izredno veliko oddaljenost sovjetskih le-talskih oporišč od nemške prestonice pa je jasno, da lahko sovjetski bombniki poneso na tak napad le zelo omejen bombni tovor.

Tri sovjetske armade uničene

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 9. avg. (DNB). V noči na soboto je vrhovno nemško vojno poveljništvo objavilo prva no-va poročila o velikih uspehih uničevalne bitke, ki se bilje v Ukrajini. To posebno vojno poročilo se glasi:

Finsko lovsko letalstvo, kakor tudi finsko protiletalsko topništvo, sta razen že prej objavljenih letal sestrelila še nadaljnjih 9 sovjetsko-ruskih aparatov.

Na Estonskem

Berlin, 9. avg. d. V operacijah na Eston-skem so nemške čete zasedle malo me-stece Turi, ki je približno v sredini Eston-ske. Turi šteje komaj 3000 prebivalcev, ima pa važno radijsko oddajno postajo, ki so jo sovjetske oblasti zadnje dni iz-rabljale na ta način, da so vzemirjale estonsko prebivalstvo s širjenjem lažnih vesti. Mestce Turi je tudi sicer važno prometno vozlišče in se tu križa nekaj cest ter železniški progi Tallin-Moisaküla ter proga Turi-Taps. Preden so sovjetsko-ruske čete Turi izpraznile, so radijsko postajo uničile.

Angleško-sovjetske potvorbe številu o izgubah

Berlin, 9. avg. u. Angleška vojaška mi-sija v Kremli je postala Rusom koristna ne samo z vojaškega, marveč tudi še z drugih vidikov. Eno izmed poslednjih ru-skih vojnih poročil kaže čisto jasno, da je napisano z angleškim propagandnim črni-lom. V njej so bili objavljeni podatki o ru-skih izgubah, kakor si jih pač predstavlja-jo v Kremli. V teh podatkih je bilo nave-deno za dosedanje operacije 500.000 ujet-nikov, padlih in ranjenih, 5.000 tankov, 4.000 letal, 5000 topov. Nasprotni tem ru-skim izgubam pa naj bi po moskovskem komunikatu nemške izgube znašale 1,5 milijona ujetnikov, padlih in ranjenih, 6.000 letal, 5.000 tankov in 7.000 topov.

Poleg tega pa se je angleško-sovjetska propaganda izmislila še nekaj prav pose-bno zanimivega: Stalinsve črte ni in je ni-koli ni bilo. Kremlj trdi to celo v svojem lastnem vojnem poročilu, bržkone zato, da bi dokazal, da so Nemci vdrl v Rusijo skozi odprta vrata. Tukajšnji politični krogi pripominjajo, da se je Stalin moral zateči k taki trditvi, ki mu jo očitno sugerirali z druge strani Rokavskega pre-

Timošenkov poziv k pustošenju

Ankara, 9. avg. (DNB). Snoči je imel sovjetski maršal Timošenko preko sovjetsko-ruskih radijskih postaj govor, v katerem je med drugim pozval civilno prebivalstvo v tistih pokrajinah sovjetsko-ruskega ozemlja, ki so jih že zasedle nemške čete, naj neprestano in brez usmiljenja preganjajo nasprotnika. Nadalje je zahteval od sovjetsko-ruskega prebivalstva na teh področjih, naj se priključi sovjetsko-ruskim enotam, ki nadaljujejo v zaledju gverilsko vojno, ter skupaj z njimi moti transporte nemških rezerv, prekinja nasprotnikove obveščevalne zveze, požiga poslopja in gozdove. Svoj poziv sovjetsko-ruskemu civilnemu prebivalstvu je Timošenko zaključil z besedami: Ne prepustite sovražniku niti grama živeča. Oko za oko, zob za zob! Naša zmaga je blizu!

Letalski napad na luko Očakov

Berlin, 9. avg. d. Nemška borbeno le-tala so 7. avgusta izvršila močan napad na luko Očakov, ki je ob skupnem izlivu Buga in Dnjepira v Črno morje. Po doslej zbranih informacijah o uspehu tega napada je bil zažeten požar na neki 3000 ton-ski trgovski ladji. Štiri nadalnje v luki za-sidrane trgovske ladje s skupaj 15.000 to-nami so hudo poškodovane.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 9. avg. Nemško vrhovno vojno poveljništvo je ob-javilo danes naslednje poročilo:

Kakor je bilo javljeno že v posebnem po-ročilu, so v Ukrajini nemške čete ob hra-brem sodelovanju madžarskih oddelkov dosegle velik uspeh. V bitki pri Umanju sta bili uničeni 6. in 12., kakor tudi deli 18. sovjetske armije, skupno 25 strelskih gorskih in oklopnih divizij. Nad 103.000 ujetnikov, med njimi vrhovna poveljnika 6. in 12. armije, je padlo v naše roke. Zaplenjenih je bilo nadalje 317 oklopnih voz, 858 topov, 242 protitankovskih in protiletalskih topov, 5250 tovornih avtomobi-lov, 12 železniških vlakov in neštete druge vojne potrebščine. Krvave izgube sovraž-nika znašajo nad 200.000 mož.

Tesno južno od Pripetskega močvirja so nemške čete po večdnevni bojih na ne-prehoden gozdnatem in močvirnatem ozemlju zavzele važno železniško križišče Korosten.

Tudi v prostoru okrog Roslavlja, 100 km južnovzhodno od Smolenska, obkolje-ni sovjetski oddelki so bili uničeni, kakor je bilo prav tako javljeno v posebnem po-ročilu. Pripeljanj je bilo 38.000 ujetni-

kov in zaplenjenih 250 oklopnih voz, 379 topov in drug vojni material.

Letalstvo je podneli izvršilo daljne iz-vidniške polete nad Anglijo. Pri tem sta bili sestreljeni dve angleški lovski letali.

V pretekli noči so bombardirala vojna letala več letališč v Angliji. Bombe so za-dele sredi letal na tleh in letalskih lop. Ob angleški vzhodni in južni obali so bile učinkovito bombardirane pristaniške na-prave.

Nemška bojna letala so napadla tudi v poslednji noči nekatere vojaške naprave ob Sueškem prekopu.

Pri napadu na angleško pomorsko oporišče Aleksandrijo v noči na 8. avgusta so zadele bombe težkega in najtežjega kalibra plavajoči dok, kakor tudi neko manj-še angleško vojno ladjo.

Sovražnik je metal zadnjo noč na sever-no in severozapadno nemško obalno ozem-lje rušiline in zažigalne bombe, med dru-gim tudi na stanovanjske predele mest Hamburga in Kiela. Civilno prebivalstvo je imelo neznatne izgube. Posamezna sov-ražna letala, ki so skušala napasti Berlin, so bila zavrnjena s protiletalskim og-njem. Nočni lovi so sestrelili 3, mornariško topništvo pa en angleški bombnik.

Demanti o rusko-angleškem dogovoru glede Dardanel

Ankara, 9. avg. d. Preko moskovskega radia je sovjetska poročevalska agencija Tass demantirala informacije, ki jih je ob-javljil švedski list »Stockholms Tidningen«, češ da sta Velika Britanija in Sovjetska zveza pogodbeni ali določa skupno sovjetsko-rusko in angleško kontrolo nad turškimi morskimi ožinami Dardanelami in Bosporom.

Tudi valonski prostovoljci na vzhodni fronti

Bruselj, 9. avg. (DNB). Včeraj se je belgijska prestonica poslovila od približno 1000 valonskih prostovoljcev, ki odhajajo na vzhodno bojišče. Ti prostovoljci, ki so po večini člani rekističnih borbenih oddelkov, so se na ta način pridružili oddelku flamskih prostovoljcev, ki »e že v sredo iz Bruslja odpotoval na vzhodno fronto. Valonskim prostovoljcem je bila v stajno okrašeni palači lepih umetnosti prirejena svečana odhodnica, na kateri je spregovoril tudi politični vodja rekisistov Leon Degrelle, ki odhaja skupaj s prostovoljsko četo na fronto kot navaden vojak. V svo-jem govoru je Degrelle podčrtal pomen borbe, ki se bife na vzhodu ter našel, da se v tej borbi odloča tudi stvar Belgi-je, ki mora zaradi tega sodelovati v borbi proti boljševizmu.

Razčiščevanje med Japonsko in Rusijo

Moskovska vlada zahteva od Japonske pojasnilo o njenem stališču glede na vzhodno Sibirijo

Berlin, 9. avg. s. Položaj na Daljnem vzhodu se je razvil do izredno kritične faze. Grožnje Cordella Hulla in Edena so naletele na nesumljivo trdno reakcijo v Tokiju. V Berlinu je sedaj jasno, da imajo Zedinjene države med drugim namen izjaviti tudi Japonske. Kar se tiče ameriškega sodelovanja s Sovjetsko zvezo na Tihem oceanu, ni bil dosežen le načelni sporazum, marveč se je pripravil tudi delovni načrt tako v zvezi z morebitno fronto na Daljnem, kakor z ono na Bližnjem vzhodu. Po vestih iz Ankare je Rusija že koncentrirala pol milijona ljudi na svojih mejah ob Iraku, Iranu in Turčiji.

Ruske zahteve v Tokiju

Sanghaj, 9. avg. v. V krogih ki so blizu sovjetskemu poslanstvu, se je davi zvedelo, da je moskovska vlada zahtevala od Japonske nujno definitivni odgovor o njenem stališču glede Sibirijske. Obenem je bilo izjavljeno, da je ruska vlada pripravljena pristati na vse olajšave, da se posreči in olajša razmejitve med Mandžurijo in Zunanjo Mongolijo ter da se sklenejo novi trgovinski in ribolovski sporazumi. V zameno za te koncesije pa si želi Rusija, da se sklene med obema državama nenapadni pakt za katerega so v Moskvi že pripravili načrt, o katerem pa so japonski vladi doslej ni mudilo podrobneje razpravljati.

Tokijski »Asahi Simbun« je med tem objavil poročilo o novih obmejnih incidentih na mandžursko-ruski meji. Vojaški krogi v Tokiju so mnenja, da so incidente povzročili Rusi, ki so hoteli na ta način Japonsce prepričati, da je iniciativa tam v njihovih rokah in da sovjetska vojska na Daljnem vzhodu nikakor ni bila oslajljiva. Rusi so zato tudi namenoma izgubili enega ali dva tanka, da bi Japonscem tako podali dokaz, da je ostala motorizacija ruske vojske na Daljnem vzhodu nespremenjena popolna.

Sanghaj, 9. avg. d. Kakor poroča angleška agencija iz Melbourne, je predsednik avstralske vlade Menzies izjavil, da je čez nedeljo verjetno treba pričakovati važnih dogodkov na Daljnem vzhodu.

Evakuacija Japoncev

z mandžurske meje

Sanghaj, 9. avg. v. Zvedelo se je, da so japonske oblasti odredile izselitev japonskih

žena in otrok ter moških, ki nimajo nikakih vojaških opravkov, z mandžurskega obmejnega področja. Japonci se morajo izseliti iz Cicikarija in Mandžulija. Prav tam blizu je prišlo te dni do znanih obmejnih incidentov.

Tukajšnji nizozemski konzulat je potrdil, da je nizozemska vlada v Londonu svetovala nizozemskim državljanom, ki bivajo v severni Kitajski, naj zapuste no Japoncih zasedene pokrajine. Prizadeletih bo okrog 500 ljudi in jih bo bržkone večina zapustila deželo.

Končno poročajo iz Saigana, da so severno-ameriške konzularne oblasti odredile svojim državljanom v Indokini, naj čimprej zapuste deželo. Že včeraj je odpotovalo iz Indokine 35 Američanov s parnikom »Marshall Joffre«, ki je krenil v Manilo. V prihodnjih dneh bo zapustil Saigon parnik »Compiegne«, ki bo odplul z angleškimi državljanji v Singapur.

Izjava japonskega zunanjega ministra

Tokio, 9. avg. v. Japonski zunanji minister Tojoda je dal poročevalcu agencije Stefani vrsto nadvse zanimivih izjav. Na vprašanje, ali je vojaški in politični sporazum, sklenjen med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo, spričlo stališča, ki so ga zavzele Zedinjene države, v nasprotju z nevtralnostnim duhom japonsko-sovjetskega nevtralnostnega pakta, posebno izjavah, ki jih je eden 31. julija podal v angleški spodnji zbornici, je izjavil:

Naj bo sporazum med Veliko Britanijo ali Zedinjenimi državami in Sovjetsko Rusijo kakršenkoli, lahko že stališče SSSR povzroči Japonscem skrb, ker je Sovjetska zveza pogodbeni stranka v nevtralnostnem paktu. Japonska seveda ne more in ne bo ostala indiferentna glede na politični ali vojaški razvoj položaja, do katerega bi moglo priti v njeni sosesih. Japonska med tem s skrbjo gleda na razvoj položaja.

Kar se tiče napetosti na Tihem oceanu, je minister opozoril na svoje prejšnje izjave. Japonska politika v smeri proti jugu ima izključno miroljuben značaj in skuša le pospešiti dobre odnose med Japonsko in območnimi področji in sicer že zaradi skupnih rasnih, zemljepisnih in kulturnih interesov.

Rooseveltov sestanek s Churchillom

Sestala se bosta baje na Islandu, kjer bosta razpravljala o sedanjem vojnem položaju

Berlin, 9. avg. v. Sedaj zares kaže, da se namerava Roosevelt sestati s Churchillom. Gotovo je namreč, da je tudi angleški min. predsednik odpoval iz Anglije v neznan smer. Z njim je krenilo na pot večje število njegovih političnih in vojaških sodržavnikov. Pravijo, da se bosta Roosevelt in Churchill sestala na Islandiji, kamor je med tem prispel nov kontingent ameriških vojakov.

Na dnevnem redu Rooseveltovih in Churchillovih razgovorov naj bi bila po informacijah tukajšnjih političnih krogov naslednja vprašanja:

Bitka na Atlantskem oceanu, popolna blokada Evrope, pomorsko in letalsko sodelovanje s Sovjetsko zvezo, gospodarski in vojaški ukrepi proti Japonski, zasedba kakšnega novega oporišča na Atlantskem in Pacifiškem oceanu, morda s pomočjo ameriških oboroženih sil, po vestih iz nevtralnih virov pa še posebej način sodelovanja Južne Amerike v odločilni borbi proti narodnemu socializmu. Berlinski politični krogi pripominjajo glede te poslednje točke, da je postala v resnici prav aktualna, in sicer z vidika metod in sistemov, ki se jih Bela hiša poslužuje pri izvajanju svojih hegemonističnih in imperialističnih načrtov v škodo malim republikam zapadnega kontinenta.

Washington, 9. avg. v. Državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull je nedavno zapustil Washington. Malo pozneje so izjavili, da je krenil na kratek dopust, ni pa bilo pojasnjeno, kam je odpotaval. Državno tajništvo za zunanje zadeve je skrajno rezervirano in prav to daje političnim parlamentarnim krogom povod za mnoge razgovore o tajstvenosti diplomatske akcije. Zvedelo se je tako, da je tudi Hopkinsov namestnik pri direkciji zavoda za izvajanje zakona o posojilih in zakupih, general Barnes, zapustil Washington. Tik pred njim je odpotaval Sumner Welles. Tudi o cilju njunega potovanja ni bilo mogoče zvedeti nikake podrobnosti, splošno pa sodijo, da je vse to v zvezi s tajstvenim sestankom Roosevelta in Churchilla.

Na sestanku z novinarji pa je državni tajnik za zunanje zadeve Ickes izjavil, da je bila odposlana v SSSR gotova množina pogonskih sredstev. Obenem je pripomnil, da Zedinjene države same nimajo na razpolago dovolj pogonskih sredstev in da bodo morale poskrbeti za takojšnjo gradnjo novih rafinerij. Ickes je tudi izjavil, da bo vlada Zedinjenih držav priskrbela Sovjetski zvezi 4 petrolejske ladje, da bi se dobave bencina Rusiji pospešile. Ickes je nadalje obžaloval, ker ni mogoče izločiti morda ob severni Skandinaviji iz področja, ki je bilo z nevtralnostnim zakonom proglašeno za vojno področje, da bi se na ta način olajšal prevoz vojnih potrebščin iz Amerike v Sovjetsko Rusijo. Treba pa bo računati na spremembo nevtralnostnega zakona, ko bo prišel čas, da se ameriške dobave nujno usmerijo proti Arhangelsku, ki je Ameriki najbližji. Politični krogi pripominjajo, da so bile severnoameriške vode proglašene za vojno področje tedaj, ko je bila Rusija v vojni s Finsko. Ameriška vlada bi se pri svojih dobavah Sovjetski Rusiji očitno rada poslužila krajiše poti, bržkone pa bi se rada odločila za tak korak tudi zaradi tega, da ne bi Japonska kdaj mogla prekiniti prometa na prekosibirski železnici in izolirati Vladivostok.

New York, 9. avg. d. Ameriške poročevalske agencije objavljajo iz Washingtona vsakovrstne spekulativne informacije o bližnji sklenitvi ameriško-britanske pogodbe o medsebojnem vojaškem sodelovanju. V zvezi s tem se znova pojavljajo vesti o sestanku predsednika Roosevelta in Churchilla »nekje na Atlantskem oceanu«.

Te spekulativne vesti so sedaj dobile novega netiva z objavo, da je tudi podtajnik v ameriskem zunanjem ministrstvu Welles iznenada odpotoval »na kratek odidh« v neznan smer. Te informacije navajajo tudi Rooseveltovega poverjenika za izvrševanje zakona o pomoči Veliki Britaniji Hopkins ter generala Burma, ki sta baje prav tako nenadno odpotovala iz Washingtona »v neznan smer«.

Nove ameriške čete na Islandu

New York, 9. avg. d. Snodnji ameriški listi objavljajo vesti iz Reykjavika na Islandu, da so tjakaj dospeli veliki ameriški vojaški transporti v okrepitev ameriških vojaških garnizij na Islandu.

Angleško-ameriško vojaško sodelovanje

Rim, 9. avg. v. Današnji »Corriere della Sera« poroča iz Washingtona, da izražajo v krogih ameriških političnih opazovalcev mnenje, da je treba v kratkem pričakovati realizacijo ameriško-angleškega vojaškega sodelovanja v skupnih vojaških akcijah. V teh ameriških krogih računajo za možnostjo, da bodo Zedinjene države morda že v kratkem sodelovale v sedanji vojni.

Zaplemba tujih ladij v Urugvaju

Montevideo, 9. avg. d. Urugvajska vlada je včeraj ustanovila tričlansko komisijo, ki ima nalogo izvršiti načrt za zaplombo danskih in italijanskih trgovskih ladij, ki se mude v pristanišču Montevidea. Člani te komisije so urugvajski viceadmiral Tomas Rodriguez Luis, kapitan Juan Miller ter eden izmed glavnih uradnikov urugvajske carine Ariosto Gonzales. Komisija bo morala v teku prihodnjega tedna pričeti z delom ter vladi čim prej predložiti referat o možnosti zaplombe onih in danskih trgovinskih ladij. Z mnogih strani je bilo že ob raznih prilikah predlagano vladi, da bi pomenila zaplombo teh trgovskih ladij najpreprostejši rešitev vprašanja velikega pomanjkanja urugvajske trgovine tonaže. Ako doslej zaplomba še ni bila odlojena, je to po vsej verjetnosti treba pripisovati samo okoliščinam, da je doslej vlada še neka nejasnost glede pravne strani takega koraka.

Angleški predlogi siamski vladi

Tekio, 9. avg. v. »Asahi Simbun« objavlja vest iz Bangkoka, da je Anglija predlagala Siamu sporazum o skupni obrambi in da je v ta namen zahtevala teritorialne koncesije na siamskem ozemlju, predvsem pa vojaška oporišča. Zato bi Anglija dobavljala Siamu petrolej in druge vojne potrebščine, a ga tudi podprla z vojnimi silami. Nadalje je Anglija izrazila svojo pripravljenost, da razpravlja o povrnitvi ozemelj Siamu, ki so bila priključena Birmi ali pa singapurski koloniji, a jih Siam zahteva zase.

Obenem se je zvedelo, da odhajajo veliki oddelki japonskih čet, topništva in oklopnih sil v Prampne, odkoder jih razmeščajo po raznih zapadnih in južnozapadnih indokitskih oporiščih. Japonski general Kabaši, ki poveljuje japonskim četam v Kambodži, se je s svojim štabom že preselil v Prampne. Medtem so se tudi že končala francosko-siamska pogajanja in je bila meja med Siamom in Indokino zopet odprta. V kratkem se bo obnovil promet med obema deželama.

Sportnikom

Predsednik italijanskega nacionalnega olimpijskega odbora CONI, Mangianello, je odredil, naj se pred pričetkom današnjih sportnih prireditev počasti spomin pokojnega kapitana-pilota Bruna Mussolinija, ki je umrl junaške smrti v izvrševanju službe za domovino.

Letalski boji na zapadu

Stockholm, 9. avg. d. Kakor poroča davil objavljeno poročilo britanskega letalskega ministrstva, so pretekle noč nemška letala bombardirala več predelov britanskih otokov. Napadi nemških letal so bili usmerjeni v prvi vrsti na razne cilje vzdolž vzhodne angleške in škotske obale. Nemška letala so nadalje metala bombe na posamezne točke v vzhodni in severovzhodni Angliji, kjer je bila povzročena materialna škoda.

Angleška letala nad Berlinom

Berlin, 9. avg. (DNE.) Britanska letala so v noči od petka na soboto priletela nad severozapadno in severno Nemčijo. Kakor javljajo davi z merodajnega mesta v Berlinu, je pretekle noč nekatera posamezna sovražna letala, ki so skušala napasti Berlin, zavrnili nemško protiletalsko topništvo. Po doslej znanih podatkih so nemška nočna lovska letala sestrelila 2 napadajoči angleški letali.

Stockholm, 9. avg. d. Kakor poročajo dopisniki švedskih listov iz Londona, je bilo z merodajne angleške strani dopolne sporočeno, da je bil Kiel v severni Nemčiji glavni cilj angleških letalskih napadov v pretekli noči.

Nevarnost min ob Jütlandu

Kodanj, 9. avg. s. Cel val min se je pojavil ob obali Jütlanda. Zaneslo so jih tja viharji in vetrovi. Mornariške inženjerske čete so doslej polovile že okrog 100 takih min, vojaške oblasti pa so zaradi nadaljnjih min proglašile vse obalno področje za nevarno in so odredile evakuacijo poslopj ob obali. Obenem z minami je pričelo morje naplavljati na obalo tudi mnogo trupel angleških letalcev in razbitih letalskih aparatov.

Posledice bombardiranja Sueškega prekopa

New York, 9. avg. d. Ameriški državljani Justip P. Ramsey, W. C. Teutch ter Jack Roche, ki so se zadnji dve leti mudili v Egiptu in ki so se včeraj s parnikom »City of New York« vrnili v Zedinjene države, objavljajo nekatere značilne podrobnosti o uspehih nemških in italijanskih letalskih napadov na Sueški prekop. Bili so ponovno sami očividci teh napadov na to življenjsko važno prometno žilo britanskega imperija. Očividci pripovedujejo, da so nemški in italijanski piloti le malokdaj zgrešili cilj in da so bombe vedno tako zadevale, da so na napravah ob prekopu povzročile veliko škodo ter potopile veliko število ladij. V prekopu potopljene ladje so ponovno blokirale ves Sueški prekop, da je včasih po 200 parnikov čakalo ob vstopu v prekop, ker je bil prevoz onemogočen. Na ta način je bil Sueški prekop ponovno za daljši čas onespособljen za vsak ladijski promet.

Nemški protest v Paragvaju

New York, 9. avg. d. Kakor poročajo iz glavnega mesta paragvajske republike Asunciona je nemški poslanik izročil včeraj v zunanjem ministrstvu protestno noto zaradi zloglasne ameriške črne liste, v katero so bila vnesena tudi vsa nemška podjetja, ki poslujejo v Paragvaju. Nemška nota zahteva od paragvajske vlade, da mora podvzeti takoj vse potrebne ukrepe, da nemški interesi v Paragvaju ne bi trpeli.

Ostavka perujske vlade

Lima, 9. avg. d. Perujska vlada je odstopila, vendar pa predsednik republike Prado ostavke ni sprejel. Rekonstrukcija vlade bo najbrže odgodena na kasnejši čas.

Ameriško letalstvo

ne dosega nemškega

New York, 9. avg. d. Načelnik ameriškega urada za transport ameriških letal Angliji in drugim državam, ki jih Zedinjene države podpirajo z vojnim materialom, piše v reviji »Flying and popular Aviation«, da bo tudi po izvršitvi sedanjega ameriškega oborožitvenega načrta ameriško letalstvo še vedno samo polovico tako močno kakor je zdaj nemško vojno letalstvo. Polkovnik Robert Olds piše nadalje, da se bo moral ameriški oborožitveni program pač tudi po realizaciji prvega dela načrta nadaljevati in da bodo morale Zedinjene države svojo oborožitev v zraku vsakokrat prilagoditi moči nemškega letalstva.

New York, 9. avg. d. Kakor poročajo ameriški listi iz Washingtona, izdeluje oddelk za komunikacije v ameriskem zveznem obrambnem uradu načrt, po katerem naj bi bile v primeru potrebe vse ameriške radijske postaje pritegnjene v obveščevalno službo. V tem obveščevalnem sistemu bi sodelovalo 880 ameriških radijskih postaj, ki bi v kritičnem primeru oddajale signale za letalski alarm in druga slična opozorila prebivalstvu.

Demanti o izmišljenih nemirih v Bolgariji

Sofija, 9. avg. d. Bolgarska telegrafska agencija objavlja:

Počlašeni smo demantirali vrsto napadnih vesti Sovjetske agencije Tass je na primer s širjenjem vesti o nekakšnih domnevnih spopadih med italijanskimi in bolgarskimi četami v Makedoniji hotela ustvariti vtis, kakor da bi bili odnosi med obema državama napeti zlasti sedaj po potovanju predsednika bolgarske vlade Filova in zunanjega ministra Popova v Italijo. V resnici so ti odnosi popolnoma prijateljski. Prav tako je popolnoma napačna vest, ki jo je razširila agencija Reuters, češ, da je prišlo v Bolgariji do nemirov in sabotažnih dejanj, zaradi katerih je bilo več bolgarskih državljanov interniranih v nemških koncentracijskih taboriščih. V vsej deželi vlada red in prebivalstvo je sedaj pri žitni žetvi. Res je, da potujejo Bolgari v Nemčijo, toda ne v koncentracijska taborišča, marveč na delo, kakor je to razumljivo na podlagi tesnih gospodarskih odnosov med obema državama.

Gospodarstvo

Izčrpane angleške zlate rezerve

Poostitve deviznih predpisov v Angliji in drugih deželah angleškega imperija, ki so bile izdane v zadnjem času, kažejo, da ima Anglija rastoče težave pri plačilu uvoženega blaga. Znano je, da je Velika Britanija ob izbruhu vojne zasedla inozemske vrednostne papirje v angleški posesti in naložbe angleškega kapitala v inozemstvu ter je znaten del teh naložb že vnovičila zaradi plačila uvoza. Potrošila pa je tudi že pretežni del zlatih rezerv.

Anglija je zadnjikrat v marcu 1939 objavila stanje svojih zlatih rezerv. Takrat je imela Angleška banka za 1066 milijonov dolarjev zlata, medtem ko je imel valutni izravnalni fond za 1732 milijonov dolarjev zlata, tako da je skupna valutna rezerva v zlatu znašala 2798 milijonov dolarjev. Pretežni del tega zlata je Anglija še pred izbruhom vojne prepeljala v Zedinjene države, kjer je bilo v avgustu 1939 po izjavi zakladnega ministra Morgenthaua za okrog 2 milijardi dolarjev angleškega zlata. Od izbruha vojne do konca leta 1940. je dosegel celotni ameriški uvoz zlata iz Anglije in ostalih držav angleškega imperija 4380 milijonov dolarjev; od tega je prišlo 825 milijonov iz Anglije, 3127 milijonov iz Kanade (znaten del svojih zlatih rezerv je Anglija najprej uvozila v Kanado), 207 milijonov iz Južne Afrike in 211 milijonov iz ostalih dežel angleškega imperija. Verjetno je, da je bilo to zlato iz angleškega imperija stavljeno neposredno ali posredno na razpolago Angliji, ki je torej v poldrugi letu vojne imela na razpolago šest in četrt milijarde dolarjev zlata. Vse to zlato pa je v glavnem že potrošeno, kajti po izjavi zakladnega ministra Morgenthaua je imela Anglija od 1. januarja 1941 deponiranega v Zedinjenih državah le še 241 milijonov dolarjev zlata, tako da je do začetka letošnjega leta potrošila za okrog šest milijard zlata. S tem je Anglija svoje zlate rezerve v pretežni meri izčrpala, kar potrjuje tudi okoliščina, da je skoro prenehal uvoz zlata v Zedinjene države. Medtem ko je dosegel lani v juniju dotok zlata pri ameriskem zakladnem uradu rekordno višino 800 milijonov v tem samem mesecu, se je v tretjem četrtletju lanskega leta dotok zmanjšal na povprečno 430 milijonov dolarjev mesečno, v zadnjem lanskem četrtletju na 250 milijonov mesečno, v prvem letošnjem četrtletju na 130 milijonov in v drugem letošnjem četrtletju na pilihih 80 milijonov, medtem ko zaznamuje statistika za junij le še 50 milijonov dolarjev

dotoka zlata, pri čemer pa je že upoštevan tudi dotok domače produkcije, ki znaša okrog 18 milijonov. Kar prihaja v zadnjih mesecih v Ameriko zlata iz angleškega imperija, izvira po večini iz nove produkcije v Južni Afriki. Celotna produkcija zlata v angleškem imperiju pa se ceni na letnih 800 milijonov dolarjev, tako da ima sedaj Anglija na razpolago posredno le še ono zlato, ki se sprosti pridobi v posameznih državah imperija.

O višini deviznih rezerv, ki jih je imela Anglija ob izbruhu vojne, so težko dostopni številčni podatki. V tej zvezi je treba upoštevati, da je tik pred izbruhom vojne precej kapitala pobegnolo iz Anglije v Ameriko, kar je povzročilo zmanjšanje razpoložljivih deviznih rezerv. Profesor harvardske univerze Harris ceni, da so znašale vse likvidne devizne rezerve Anglije ob izbruhu vojne 1.5 milijarde dolarjev. Te devizne rezerve pa je Anglija naglo potrošila in jih je morala sprosti obnavljati z odpradajo zlata. Po ameriških uradnih podatkih so znašala angleška uradna dobroimetja v Zedinjenih državah v začetku letošnjega leta le 54 milijonov dolarjev, medtem ko so znašala zasebna dobroimetja 305 milijonov. Z odpradajo številnih udeležev Anglije v inozemstvu pa so seveda znatno nazadovali tudi tekoči dohodki Velike Britanije od teh naložb, ki so pred vojno dosegli okrog 800 milijonov dolarjev letno. Po izčrpanju plačilnih rezerv je sedaj Velika Britanija za kritje deficita svoje plačilne bilance navezana na kredite Zedinjenih držav.

Pred velikimi spremembami v Angleški banki. Iz Londona poročajo, da se pripravljajo velike spremembe pri Angleški banki, kjer bodo na vodilna mesta postavili nove ljudi. Guverner, Montague Norman je star že 70 let in zavzema svoj položaj od leta 1920. Tudi drugi vodilni ravnatelji banke bodo letos dosegli 70 let starosti. V finančnih krogih smatrajo, da je treba ravno v sedanjem času na ta važna mesta postaviti mlajše agilišne ljudi. Ker je glavni ravnatelj lord Stamp pred meseci postal žrtev letalskega napada, je predviden za novega guvernerja lord Catto, ki je bil doslej finančni svetovalec zakladnega urada. Toda tudi novi kandidat za guvernerja je star že 63 let. V finančnih krogih smatrajo, da je v sedanjih časih za tako važno mesto treba izbrati mlajšega strokovnjaka.

Gospodarstvo Bolgarije v novih mejah

S priključitvijo Južne Dobrudže in z zasedbo Tracije, grške Makedonije in Južne Srbije je površina Bolgarije narasla od 100.000 na 140.000 km², to je za 40%, po številu prebivalcev pa se je povečala od 6 na 9 milijonov, torej za 50%. Gospodarska moč Bolgarije se je v priključitvi teh pokrajin znatno dvignila. Sofijski listi poudarjajo, da je sedaj Bolgarija največja izvoznica tobaka v Evropi, ki ima vrhu tega na razpolago najboljše in najbolj dragocene vrste tobaka. Bolgarija bo imela v bodoče tudi presežke v žitu. Že prej znaten delež v proizvodnji oljaric se je povečal in bo Bolgarija v bodoče lahko oljarice v znatni meri izvažala. Bolgarija je že prej proizvajala znatne količine bombaža. Po priključitvi področij bombažnih kultur v Južni Srbiji in Traciji pa se bo Bolgarija odselej lahko sama oskrbovala z bombažem in ji bombaža ne bo treba uvažati. Tudi v proizvodnji južnega sadja je Bolgarija z zasedbo področja Tracije ob Egejskem morju postala tudi proizvajalka limon, oliv, mandljev itd., medtem ko zavzema sedaj v proizvodnji oljva v Evropi prvo mesto. Znatno se je povečala bolgarska produkcija grozdja. Že prej je Bolgarija izvažala velike količine svežega grozdja, sedaj pa bo lahko zalagala druge evropske države še z večjimi količinami svežega kakor tudi posušenega grozdja. Tudi pomen Bolgarije kot tranzitne države se je znatno povečal, saj leži Bolgarija na severu ob Dunavu, na vzhodu ob Crnem morju in na jugu ob Egejskem morju. Preko Bolgarije pa gredo važne železnice, ki vežejo Evropo z Malo Azijo in Orientom.

Ameriške skrbi zaradi oskrbe s svilo

Politična napetost med Zedinjenimi državami in Japonci in ameriška napoved gospodarske vojne proti Japonci je izzvala v Zedinjenih državah nepričakovano reakcijo. Prva skrb Američan je bila, založiti se s svilo in svilenimi nogavicami. V kratkem je nastal naval na trgovine z nogavicami, ki se je še povečal, ko je ameriška vlada spoznala, da je treba iz narodnoobrambnih razlogov zapleniti vse obstoječe zaloge naravne svile.

Zedinjene države, ki imajo skoraj vse surovine, so ravno na področju naravne svile docela navezane na uvoz. Japonska je največji producent naravne svile na svetu, medtem ko so Zedinjene države največji konzument svile. Tri četrtine vse naravne svile v svetovni trgovini izvirajo iz Japonske, dve tretjini svetovnega uvoza naravne svile pa prevzamejo Zedinjene države. V normalnih časih je po vrednosti uvoz naravne svile v uvozni bilanci Zedinjenih držav na četrtem mestu, kajti le za kavčuk, sladkor in kavo plačajo Zedinjene države več kakor za svilo. Potrošnja naravne svile je v Zedinjenih državah neprimerno večja, kakor kjerkoli na svetu in tudi znatno večja, kakor v klasični državi svilene industrije v Franciji. Zedinjene države imajo trikrat toliko prebivalcev kakor Francija, potrošijo pa v normalnih časih 10 krat toliko svile, kakor Francija. Velika potrošnja svile v Zedinjenih državah je izraz tamošnjega bogastva. Največ naravne svile potrošijo Američani za izdelovanje svilenih nogavic. Navzile veliki tehnični izpolnitelji umetne svile se nogavice iz umetne svile v Ameriki še niso mogle udomačiti. Sedaj pa je industrija na mah postavljena pred dejstvo, da nima surovine za produkcijo Prehod k izdelovanju nogavic iz umetne svile pa ni tako enostaven, tako iz tehničnih razlogov, kakor tudi glede oskrbe z umetno svilo, kajti vsaka umetna svila ni sposobna za produkcijo nogavic.

Zato je razumljivo, da je preko noči prišlo do navala na trgovine z nogavicami. Ameriške tvornice umetne svile morejo trenutno postaviti industriji nogavic na razpolago le 2 milijona funtov preje iz umetne svile za izdelovanje nogavic, kar krije le eno tretjino potrebe. Tako razmišljajo tvornice že o tem, da bodo morale preiti na izdelovanje nogavic iz fine bombažne preje.

Ameriška vlada je v naglici popisala zaloge naravne svile in je ugotovila, da bi bile te zaloge v dveh mesecih potrošene za civilne potrebe. Zato je, kakor rečeno, odredila zaplombo vseh zalog za vojaške potrebe, predvsem za izdelovanje padal. Na ameriških borzah je cena naravne svile nekaj dni pred zaplombo poskočila za 20%, nakar je bila vlada prisiljena odrediti maksimalno ceno in izdati prepoved predelave naravne svile za civilne potrebe.

Gospodarske vesti

Italijansko-nemško sodelovanje v oblačilni industriji. V okviru italijansko-nemških industrijskih pogajanj je bila te dni v Milanu konferenca med predstavniki italijanske in nemške oblačilne industrije. Na tej konferenci so razpravljali predvsem o sodelovanju na področju kožuhovinarstva industrije, industrije klubov in slavnikov ter predmetov za opremo uniform. Sklenjeni dogovori se nanašajo na medsebojno dobavo in izmenjavo surovin in izdelkov. V ta namen so bili ustanovljeni mešani italijansko-nemški odbori z namenom, da vzdržujejo stalne stike med posameznimi industrijskimi panogami obeh držav. V kratkem se bodo razgovori nadaljevali glede sodelovanja v drugih strokah.

Stavke

v ameriških ladjedelnicah

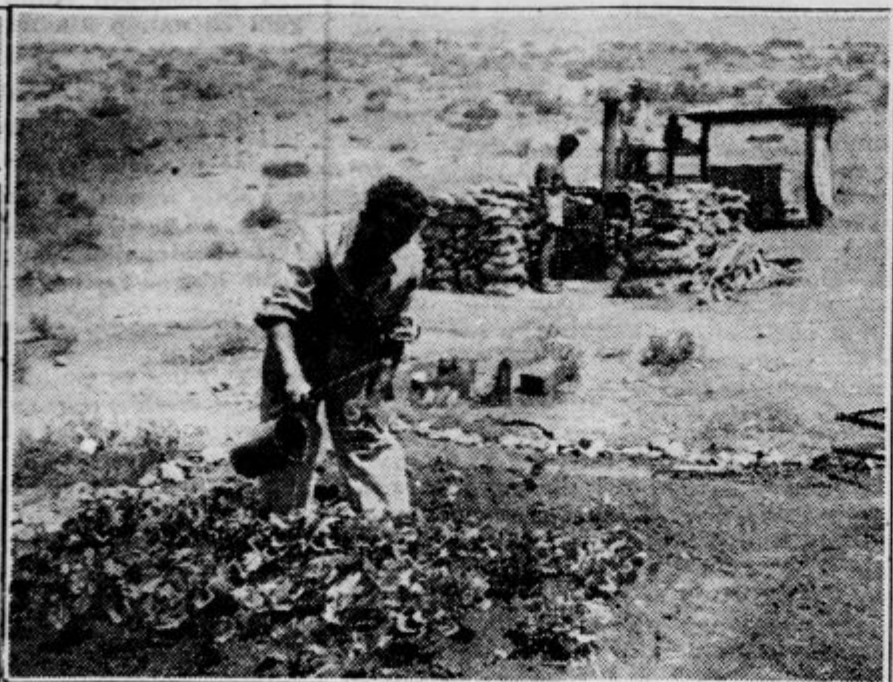
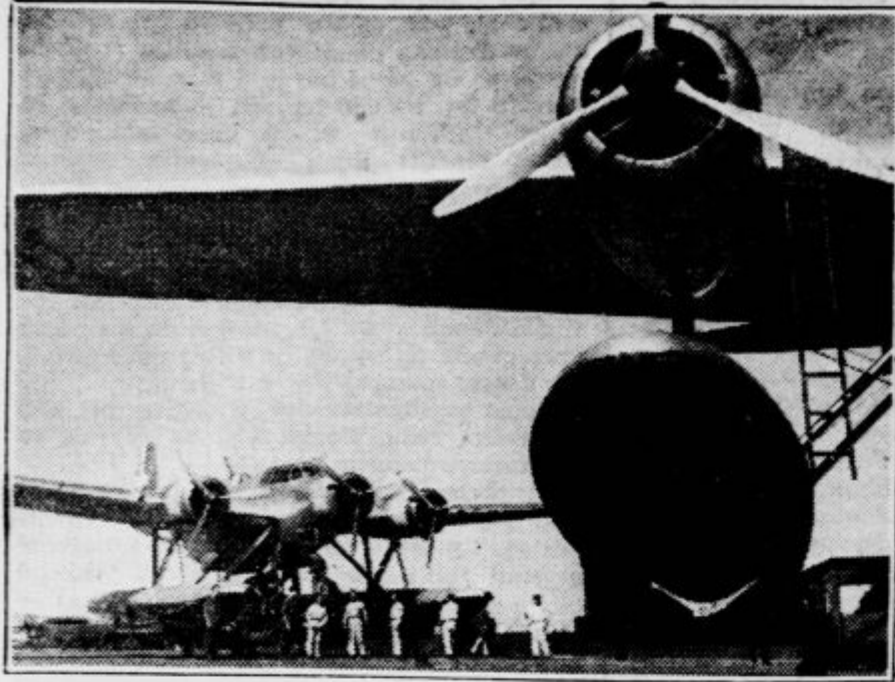
New York, 9. avg. d. Kakor poročajo ameriške agencije iz Washingtona, je namestnik ameriškega mornariškega ministra Ralph Barl včeraj v razgovoru s predstavniki tiska izjavil: Za primer, če se bo stavka delavstva v ladjedelnicah in dokih v mestu Kearney v New Jersey nadaljevala, je ameriška vlada odločena podvzeti potrebne korake, da ne bo trpela ameriška oborožitev. Naglasil je še, da ni izključeno, da bo predsednik Roosevelt, ki zdaj križari neke na Atlantiku, dal s svoje jahte v tem pogledu primerna navodila.

Prešednik sindikata ladjedelniškega delavstva Flynn je s svoje strani izjavil, da mora ameriška vlada brez odlašanja ukretni vse potrebno, da se v odvodu tamkajšnjih »zveznih ladjedelnice in dokov« omogoči nemoteno poslovanje ter da se vzpostavi v tem brodogradniških delavnicah normalno poslovanje, ker je to v interesu ameriške državne obrambe. Flynn je izrecno naglasil, da je to sklep pokroviteljske organizacije delavskih sindikatov ter da se sam prej o tem ni razgovarjal z nobenim vladnim zastopnikom.

Dobave švice za angleško vojno industrijo

Belin, 9. avg. v. Berlinski tisk opozarja na vest, ki jo je objavila »Gazzetta del Popolo«, da pošilja namreč angleško poslanstvo v Bernu s posredovanjem ameriškega poslanstva stalno urarske naprave, ki so potrebne za sestavo nekaterih vrst rušilnih bomb, iz švice v Anglijo. Kdor pozna metode in sisteme Angležev, pripominja k temu »Deutsche Allgemeine Zeitung«, tega ta vest ne bo presenetila. V vsakem primeru lahko vsak računa s takim angleškim početjem, iznenadila pa je pri vsej stvari dejansko le okoliščina, da švica ki velja za tako znano nevtralnno deželo, dopušča tako početje, ki gre v korist očitno in edino le angleški vojni industriji.

Dve zanimivi sliki iz življenja in delovanja italijanske vojske

Priljubimo dva zanimiva prizora, ki nam kažeta, kako se italijanski vojaki pripravljajo za napad in kako znajo izkoristiti tudi svoj prosti čas. — Na levi: V neki pomorski bazi za hidroplane letalci mrzlično pripravljajo svoje težke bombnike, da bodo poleteli k spopadu s sovražnimi letalci nad Sredozemskim morjem. — Na desni: Italijanski vojak je tudi v prostem času navezan na obdelovanje zemlje. Slika kaže, ko vojak z vno in idealizmom kultivira pušcavska tla.

Uradna objava o izpadih na Hrvatskem

Kako so četniki in komunisti pripravljali prevrat

Poglavnikova pisarna je izdala posebno objavo, ki jo je podpisal krilni pobočnik, generalstabi polkovnik Sabljak. Uradno besedilo se glasi:

Dne 10. julija letos so začele nekatere angleške oddaje postajati razširjati napoved, da bo dne 14. julija nastal upor v vseh tistih deželah, ki so se spustile v vojno z osnili silami, a so bile zaradi bliskovite vojne premagane in zasedene. Nekaj dni je klicah taka oddajna postaja prebivalstvo nezavisne države Hrvatske in ostalih balkanskih držav, naj bodo pripravljene, da započnejo 14. julija upor na dani znak. Tik pred 14. julijem pa je bilo sporočeno, da je upor preložen na 20. julija.

V zvezi s prvimi napovedmi se je v noči od 14. na 15. julija dvignil del ujetnikov v taborišču na gradu Kerestincu. Bilo je kakih 80 ujetnikov, ki najbrž niso bili poučeni, da je datum preložen. Znatnemu številu teh ljudi je uspelo pobegniti, vendar so bili že v teku naslednjih dni polovljeni od policije in od kmetrov. Izročeni so bili pristojnemu oblastvu. Nekateri, ki so se spustili v borbo, so padli na mestu.

Med 14. in 20. julijem so se na Kordunu, na predelu stare vojaške granice med Karlovcem in Siskom, kakor tudi v župnijah Sava, Vrba, Krbava in drugod opazili premiki sumljivih ljudi po gozdovih. Dne 20. julija se je začelo po gozdovih streljanje. Oborožene čete so planile iz zavetja, napadle mirne vasi in so pokončale civilno prebivalstvo, celo tudi žene in otroke, v prvi vrsti pa muslimane in katolike. Poškodovali so železniške, brzojavne in telefonske naprave. Oblastva so takoj storila potrebne ukrepe, da zatro zločinske izpade. Pri varnostnih ukrepih je bilo uradno ugotovljeno naslednje:

V navedenih področjih so se zadrževali četniki, ki so se po zlomu jugoslovanske vojske skrivali po gozdovih in pri nekaterih prebivalcih. Imeli so orožje prejšnje vojske, vodili pa so jih nekateri bivši čast-

niki, svečeniki in vodilni člani bivše komunistične stranke v Jugoslaviji. Pozivali so pravoslavne prebivalce, naj jim sledijo v gozd, kjer so jih nato oboroževali in pripravljali k napadam na vasi, na orožniške stanice in prometne naprave. Kjer so se četniki pojavili, so imeli rdeče zastave in so se imenovali »rdeča vojska«. Razdeljevali so letake s komunistično vsebino in so pozivali prebivalstvo k uporabi zoper osne sile, pri čemer so navajali, da je sov-

jetska vojska že vkorakala v Zagreb, v Banjaluko in v druga važna hrvatska mesta. V zvezi s to lažnivo propagando so manjše komunistične skupine, ki so zdaj že prijetne in deloma tudi že pokončane, napadle železniške proge blizu Zagreba ter so vrle nekaj bomb na oddelek akademskih ustaških milicnikov, ko so ti korakali na stražo. Omenjeni četniki in komunisti so bili od vojakov in ustašev obkroženi, medtem ko se je nahujskano prebivalstvo vrnilo na svoje domove, ali pa se je samo izročilo vojaškim ali pristojnim upravnim oblastvom. Dognano je, da so bili voditelji četnikov podpirani od Židov, ki so jim tudi nudili zavetje.

Odprava paketov za vojne ujetnike

Poštnih pristojbin ni nobenih — Ne prilagajte pisem!

Ljubljana, 9. avgusta. Pokrajinski odbor Rdečega križa v Ljubljani je prejel od Pokrajinskega poštne, brzojavnega in telefonskega ravnateljstva v Ljubljani naslednje sporočilo:

Otvorjen je paketni promet iz Ljubljanske pokrajine za jugoslovanske vojne ujetnike v Nemčiji. Poštam so bila izdana naslednja navodila: Generalna direkcija pošte in telegrafa v Rimu je z odredbo št. 739579 od 24. julija t. l. dovolila sprejem paketov pri poštah Ljubljanske pokrajine, naslovljenih na jugoslovanske vojne ujetnike v Nemčiji. Dovoljeno je pošiljati pakete do teže 5 kg brez označene vrednosti in brez odkupnine. Vrh naslova na spremnici je treba staviti označbo: »Le colis pour le prisonnier de guerre«, ravnotlačno na paketu. Poštnih pristojbin za pošiljanje teh paketov ni nobenih. Omoč paketov mora biti trpežen, po možnosti škatala, zavita v platno ali povoščeno platno. Za pakira-

nje tako znotraj kakor zunaj se ne smejo uporabljati čepci in ne tiskovine. Priložiti se ne sme nobeno pismo sporočilo, pač pa je dovoljeno vložiti v zavoj kopijo naslova, seznam poslanih predmetov ter naslov pošiljatelja. Paketi smejo vsebovati samo naslednje predmete: Nepokvarljiva živila (rastlinska), vojaške uniforme, ki ustrezajo vojaškemu činu ujetnika, perilo, nogavice, obutev, milo, toaletne predmete (ne v tubah in steklenicah, pač pa samo v škatalah), igre, godbene instrumente, knjige, ki ne razpravljajo političnih vprašanj ter igralne karte. — Za predajo teh paketov se uporabljajo mednarodne poštne spremnice, katerim je treba priložiti dve izpolnjeni carinski deklaraciji. Na spremnicah mora biti označena natančna vsebina v francoščini. Te pakete in spremnice morajo pošte usmerjati na pošto Ljubljana 2, ki jih odpravlja pošti Trieste Pacchi Dogana.

Nove cene na dolenjskem tržišču

Tudi v Novem mestu je zdaj uveden potrebn red

Novo mesto, 9. avg. Poslednje tedne so bile cene zelenjavi in sočivju na novomeškem živilskem trgu višje kakor na ljubljanskem trgu. Zato so se posebno gostinski obrati in premožnejše gospodinjke pričeli zalagati z živili iz Ljubljane. Vzrok je bil v še vedno stari prodaji sočivja in zelenjave po krožnikih, mericah in glavah, pri čemer se ni moglo uvesti stalno nadzorovanje cen. Včeraj pa je mestno tržno nadzorstvo uvedlo tudi na novomeškem živilskem trgu prodajo vseh živil na kilogram ter je prvič maksimalno cene sočivju in zelenjavi. Odločni korak tržnega nadzorstva so vse novomeške gospodinjke pozdravile in tudi večina prodajalcev je takoj spoznala potrebo strogo urejenega tržnega življenja.

Trg sam je bil ponovno zelo dobro založen z zelenjavo in sočivjem, med katerim sta še vedno prevladovala stročji fižol in kumare. Vedno več pa je na trgu tudi domačega krompirja, zela, ohrovti in pese, primanjkuje pa še graha v stročju in solate. Polagoma prihaja na trg domača zelena paprika in kumare za vlaganje, ki so se tudi znatno pocenile. Tudi goh, med njimi posebno prav lepih jurčkov, je bilo tokrat po deževju kar zadosti. Jurčki so bili vsi razgrabljeni. Zelenjavo in so-

čivje so sicer zaradi pomanjkanja tehnič sicer še prodajali po starih merah, vendar so organi tržnega nadzorstva budno pazili. Za mesec avgust je tržno nadzorstvo določilo naslednje cene: krompir 1 L, kole-raba 1 L, rdeča pesa 1.20 L, stročji fižol 2.50 L, rdeči korenček 2 L, korenje 0.80 L, zelje 0.80 L, ohrovt 1 L, solata 2 L, endivija 2 L, grah v stročju 2.50 L, kumare 1.20 L, kumare za vlaganje 3 L, jedilne buče 0.50 L, čebula 1 L, česen 2.50 L, špinata 2.50 L, maline 2 L, jabolka 3 L, hruške 4 L — vse za kilogram; luščen grah 3.50 L liter, lističke 0.80 L liter, mleko 0.95 L liter, smetana 8 L liter in jajca 0.65 L komad.

Zelena paprika se je prodajala še po 6 L kg, medtem ko je na ljubljanskem trgu že po 3.50 L kg. Vedno večji dovoz domačega sadja bo tudi znižal cene uvoženega sadja. Privrkat v letošnjem letu so se prodajale danes na trgu domače rečne ribe in to po 10 do 14 L kg. Rib je bilo premalo in so bile take razprodane. Piščanci še držijo ceno 12 do 16 L komad. Ostale perutnine pa tokrat ni bilo na trgu.

Inserirajte v „Jutru“!

Mitrov tempelj nad Trstom

Zanimivo odkritje pri kopanju pod Sv. Justom

Trst, 9. avgusta. Na Kapitolskem griču nad Trstom so pod baziliko sv. Justa pri nekih prekopavanjih v gradbeno namene, kakor je »Jutro« že svoj čas na kratko poročalo, našli na nekaterih važnih arheoloških najdbah. Tržaški strokovnjaki so odkritjem takoj posvetili potrebno pozornost, pozneje pa so zaprosili za sodelovanje tudi odličnega veščaka, višjega arheološkega inšpektorja prof. Giovannija Brusina iz Padove, ki mu je poverjeno nadzorstvo nad izkopavanji v vseh beneških pokrajinah. Prof. Brusini se je vabilu takoj odzval in že nekaj dni osebno vodi izkopavanja pod Sv. Justom. Njegovo sodelovanje je že takoj od početka pripomoglo do važne ugotovitve, da se je tudi na Kapitolskem griču nad Trstom v davni minhajal Mitrov tempelj in da je torej čaščenje tega prastarega sončnega boga seglo vse do današnje Tržaške province.

Pod cerkvijo so namreč našli tako zvano »petra gonitrix« — sveti kamen plodnosti in rojstva, ki spada med najznačilnejše simbole Mitrovega kulta. Čaščenje Mitro je po svojem poreku iz Indije, od koder se je v 14. stoletju pred Kristusom preneslo v Perzijo in Babilon, za časa Pompeja pa je poznalo korenine že tudi v rimskem Imperiju. Pod cesarjem Avgustinom in Dioklecijanom je Mitrov kult v rimski državi dosegel svoj višek in še nekaj desetletij po zmagi krščanstva je bilo čaščenje sonca v Rimu proglašeno za uradno veroizpoved. Krščanstvo je moralo dolga stoletja biti težke boje, preden je Mitrov kult izgubil svojo veljavo in je vera v Kristusa zavzela prvo mesto v državi. Nekatera starejša raziskovanja so pokazala, da je Mitra imel svoja svetišča po raznih krajih Istre, zdaj pa je dognano, da je bilo tako svetišče tudi v stari rimski naselbini, predhodnici današnjega Trsta.

Novomeški vodovod bo obnovljen

Higienski zavod v Ljubljani je izdelal potrebne načrte

Novo mesto, 9. avg. Novomeški vodovod je bil v načrtu že leta 1890., vendar je bil zgrajen šele v letu 1903. Proračunan je bil za 4000 oseb in je zato vsa predvojna in deloma tudi prva povojna leta kar ustrezal. Za zgraditev vodovoda je bil v Stopičah zajet močan kraški studenec, ki dovaja po 165 m dolgi cevi vodo do črpalnice in od tod dalje pa se črpa vodo po 4.3 km dolgem tlačnem cevovodu v glavni rezervoar na Grmu.

Ker so bile prirobnice cevi dolga leta pod pritiskom, se je vse to zrahljalo tako, da so nastale ogromne izgube na vodni množini, ki daleč presegajo sicer običajno izgubo. V letošnjem najbolj vročem poletnem dnevu je strojnica v Stopičah načrpal v rezervoar 1700 kubikov vode, kar znaša pri zvišanem številu prebivalstva 250 l vode na osebo in dan. To je ogromna številka, če pomislimo, da znaša na primer potrošnja v velenem mestu Berlinu maksimalno 225 l vode na osebo in dan, dočim je za Novo mesto s pretežnim delom kmečkega prebivalstva brez večje obrti in industrije običajnih le 100 do največ 150 litrov vode. To dokazuje, da znašajo izgube vode nad 50%, kar je porazno visoka številka, ki stane mestno občino vsako leto velike zneske.

Na drugi strani teče pri najnižji potrošnji voda iz glavnega rezervoarja na Grmu

v protirezervoar na Marofu, ki napaja Bršljin in okoliške hiše ter bi moral preskrbovati z vodo tudi kolonijo. Toda kolonija dobiva vodo v najboljšem primeru le v nočnih urah, kar je zelo nepodno za gospodinjke, ki morajo ponoči vstajati, da si lahko zagotovijo vodo za prihodnji dan. Največji nedostatek vodovoda pa je, da postane voda po večdnevni deževju kalna in so pred leti že zasledili v vodi tudi bacile legarja.

Vsi ti nedostatki so napotili mestno občino, da je zaprosila Higienski zavod v Ljubljani za modernizacijo in asanacijo mestnega vodovoda. Zdravstveno-tehnični oddelek Higienskega zavoda je takoj izdelal načrte za moderno čistilno napravo v Stopičah, tako da bo že s tem enkrat za vselej odstranjena nevarnost okužbe mestnega prebivalstva po kraški nefiltrirani vodi. Predvidena pa je v najkrajšem času popolna obnova celotnega vodovodnega omrežja, nakar bodo tudi hiše v višjih legah dobivale vodo.

Že pred vojno so bile vse potrebne meritve za napravo novega pomožnega rezervoarja na prostih krajih njivah, ki bi naj dajale vodo tako imenovani »Kolonijski« in odstranili sedanje nedostatke. Čim bo odobren potreben kredit, bo novi rezervoar takoj izgotovljen. Prizadevanja občine za asanacijo in popolno obnovo mestnega vodovoda pozdravlja vse prebivalstvo.

Zanimiva nova črešnja

Pred 18 leti je gospod Fran Zupančič iz Ljubljane, kakor poroča Ivan Stupica v glasilu sadjarskega in vrtnarskega društva, umetno oplojil divjo črešnjo z neko žlahtno iz Avinjonja. Dobil je 15 tako oplojenih plodov, katerih peške je vsadil. Večina jih je vzklila in te poganke je cepil na odraslo črešnjo, kakor je čakal plodov iz cepičev. Dva sta dala zelo lepe plodove in gosp. Zupančič je cepil s cepiči teh pogankov dva divjaka na svojem vrtu v Idrijski ulici v Ljubljani. Cepljeni drevesi sta zarodili tretje leto in se razvili v lepi, ne preveč bujni drevesi, ravno primerni za običajen vrt. Rodita vsako leto debele in krasne plodove, ena temnordeča, druga bolj svetlordeča. Prvi so okusnejši.

Novi črešnji cveteta srednjepozno in se tudi ob deževnem vremenu dobro splojdi. Sad dozori konec junija! Smolike ni bilo opaziti na njih in tudi mraz juna ni škodoval. »Tudi jaz,« pravi Ivan Stupica, »sem s cepiči temnordeče črešnje vzgojil nekaj dreves. En imam na vrtu. Lani je imela samo en plod, 3 cm širok, 2 in pol debel in 3 cm dolg. Letos je imelo drevesce s približno 1 cm široko krono okoli 15 plodov, izredno lepih, srčaste oblike in so zelo okusni. Med se nekoliko rdečkasto in hrustavo. Koščice bi bile lahko malo drobnejše. Sad je podoben onemu hede-finske. Pri gosp. Zupančiču je imel lani en plod 11 cm obsega. Lani je pri mojem drevescu pozimi počil lub na gornjem delu debla. Cepil sem namreč na dober meter dolg divjak, ker nisem imel drugega pri rokah. Pozneje sem deblo podaljšal za pol metra. Divjemu deblu ni zma nič škodovala, pač pa je počil lub na žlahtnem podaljšku. To me je vnovič potrdilo v spoznanju, da moramo črešnje cepiti le v kro-ni divjaka, kar soglasno učé že mnogo let vsi strokovnjaki, a še vedno se dobe lju-

dje, ki jih cepijo pri tleh. — Svetoval bi, da bi se ta krasna črešnja razmnožila. Cepič bo gotovo dal g. Zupančič, nekaj matega bi se dobilo tudi pri meni.«

Prijavite žito!

Prehranjevalni zavod Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino opozarja vse pridelovalce žita (pšenice, rži, ječmene, ovsa, koruze in soržice), da v smislu navedbe Visokega Komisarja št. 56 o obvezni prijavi žitnega pridelka, Sl. list 375/52/41, prijavi prihodek letošnje letine v 20 dneh po končani žetvi ali po spravilu posameznih vrst žit, pristojnemu občinskemu uradu na obrazcih, ki jih dobe pri teh uradih. Prodaja žit je dopustna samo po predhodni dovolitvi, ki jo izda Prehranjevalni zavod Visokega Komisarja za Ljubljano.

Vse prekrške gornje navedbe Visokega Komisarja bodo oblastva kaznovala z denarnimi in zapornimi kaznimi, poleg tega bo pa za opustitev prijave izvršena zaplemba neprijavljenega pridelka.

V Ljubljani, dne 8. VIII. 1941.

Prehranjevalni zavod Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino

Železniške olajšave za velesojem

Na vodstvo Ljubljanskega velesojem je prišlo sporočilo Glavnega ravnateljstva državnih železnic, da je dovoljena polovična vozina za velesojem in sicer na sledeči način:

za blago od 3. septembra do 15. oktobra, za razstavjalce od 18. septembra do 3. novembra; za obiskovalce bodo imeli povratni vozni listki veljavni trinaest dni in se bodo izdajali v času od 1. do 16. oktobra; za povratek morajo biti ti listki brezplačno overljeni v velesojniški pisarni.

ZAPISKI

Silvin Sardenko, Roma. Te dni je izšla Roma, pesniška zbirka našega lirčnega pesnika Silvina Sardenka, v novi izdaji. Od prve izdaje se razlikuje po razdelitvi v vsebini. Dodani so pesnikovi literarni spomini in uvod profesorja Urbanja. V prvi izdaji so bile pesmi razporejene po pesniških oblikah, sedaj pa se upošteva vsebina in petro ciklov ima te-le naslove: Roma alma, Roma santa, Roma antica, Roma moderna, Roma eterna. Precej je pesmi, ki jih v prvi izdaji še nismo brali, čeprav so bile že tisti čas zložene. Iz uvoda profe-

Kulturni pregled

Arnaldo Mussolini

Izguba, ki je zadela Duceja za smrtjo njegovega sina Bruna, je obudila v marks-katerem poznavalcu Ducejevih spisov spomin na njegovo delo »Vita di Arnaldo«. Ta spis, ki ga je Benito Mussolini posvetil spominu svojega brata, je nemara najosebnejše delo in najtoplejša človeška izpoved slavnega Condottiera, ki stoji danes v središču svetovnozgodovinskega dogajanja.

»Vita di Arnaldo« je po vsebini in po stilu mojstrovina memoarske književnosti. Duce je začel pisati pod neposrednim vtisom nagle smrti brata Arnalda pred Božič 1. 1931 — »morda najbolj žalosten Božič mojega življenja«, kakor pravi takoj v prvem stavku. Ne le v italijanski, marveč tudi v svetovni književnosti je malo tako presrečnih dokumentov bratovske ljubezni, kakor je ta spis; če pa uvažujemo visoki položaj njegovega pisca, je ta izpoved v prav edinstveni. Knjižica se začne s poglavjem »Prvi spomini«, ki vodi čitatelja v otroška leta Benitta in Arnalda Mussolinija, v preprosto življenje v njuni domači hiši, k njunim igram in skupnim izetom po lepi okolici. S potezami literarno izurjenega pripovedovalca nam oriše visoki avtor profil svoje ljubljene babice in njeno smrt, ter profile staršev in ostalih sorodnikov. Predvsem pa čutimo iz tega poglavja dih rodne zemlje, lepoto njenih vinorodnih brd, tihozadovoljstvo življenja v domačem kraju. V nadaljnjem poglavju prikazuje šolanje in prvo svobodno življenjsko pot svojega ljubljene brata Arnalda, s katerim so

ga prav do njegovega zadnjega diha vezali izredno topli bratovski odnosi. Arnaldo Mussolini je študiral na srednji poljedelski šoli in je nekaj časa delal v Švici. Tik pred svetovno vojno je bil nameščen kot občinski tajnik v Marsano na Furlanskem. Vojna med Italijo in Avstro-Ogrsko ga je tem bolj prizadela, ker je sovražna vojska vdrila v Furlanijo. V spisu je objavljenih več odlomkov iz njegovih pisem, ki vsa pričujejo o domovinski vne-mi in bistri inteligenci. Po vojni se je ob bratovi strani udeleževal fašističnih borb za novo Italijo. Izprva je bil upravnik lista »Popolo d'Italia«, ki ga je ustanovil in vodil Benito Mussolini. Ko je Duce po prevzemu Vlade izročil vodstvo uredništva bratu Arnaldu, je bil le-ta kot žurnalist še neznan. Nalozje, ki jih je moral nenadno prevzeti, so bile ogromne, saj nasledstvo tako močnega in delavnega novinarja, kakor je bil Benito Mussolini, že samo ni bilo lahko, poleg tega pa je »Popolo d'Italia« postal poglavito glasilo novega Režima in centralno glasilo Fašizma. Arnaldo Mussolini je pokazal odlične sposobnosti za novo, čez mero odgovorno mesto in Duce navaja celo vrsto primerov, v katerih se je pokazala visoka inteligenca in nadpovprečna žurnalistična sposobnost njegovega brata. Če pravi na nekem mestu, da je bil razvoj bratove žurnalistične sposobnosti največje odkritje v svetu povojnega italijanskega žurnalizma, je to priznanje, ki ga ni narekovalo bratovsko srce, marveč predvsem hvaležnost do sobojevnika in spoznanje

njegove resnične vrednosti in njegovega pomena za gibanje, ki ga vodi Benito Mussolini.

Strani, ki so posvečene Arnaldovemu osebnemu življenju, posebej še nesreči, ki ga je zadela z neozdravljivo boleznijo in s smrtjo izredno nadarjenega in vrliga sina Sandrija, so v tem Ducejevem spisu najtoplejšje. Razodevajo nam plemenito povezanost rodu Mussolinijevih in kažejo, v koliki meri je bil Duce, obdan s tolikimi državnimi skrbmi in s tolikimi vprašanji svojega vodstva, soudeležen v bolesti in nesreči svojega dobrega brata. Arnaldo Mussolini ni mogel preboleti te izgube in ni dvoma, da je Sandrinova smrt skrajšala njegovo delavno in bojevito življenje. Umrl je nagle, brezboleste smrti v decembru 1931. Pokopali so ga, kakor je zaželel v svoji poslednji volji, v domačih tleh ljubljene Romanje, v grobnici Mussolinijevoga rodu.

Ducejev spis »Vita di Arnaldo« ne odpira samo pogledov v zasebno življenje dveh bratov, izmed katerih je enega postavila usoda na vodilno mesto velikega in močnega naroda, marveč vsebuje tudi mnoge značilne poglede na razna javna vprašanja, pa tudi na vprašanja, ki označujejo miselni in čustveni svet obeh bratov, njun svetovni in življenjski nazor. Seznanjamo se z ožadjem edinstvenega sodelovanja dveh Mussolinijevih, katerih prvi vodi ves narod in mu ustvarja imperialno veličino, drugi pa je z vsvo svojo osebnostjo in z vsem hierarhičnim spoštovanjem podrejen bratovemu vodstvu, kar pa ga ne ovira, da ne bi bil tudi njegov samostojni in iniciativni sodelavec. Najznačilnejša je skladnost tega odnosa, ki je izven hierarhičnih meja, v svetu zasebnega življenja, tako bratski, da bolj ne more biti.

V portretu svojega brata Arnalda je

Duce orisal tip velikega novinarja. Takole pravi o njem: »Je novinar z vsemi rekviziti velikega žurnalista. Predvsem ga odlikuje lahkota pisanja, zakaj listu je odmerjeno kratko enodnevno življenje, združeno s stvarmi, ki se v 24 urah dogajajo na svetu. Oblika njegovih člankov je vedno jasna, skladna, uglajena, tako da se lahko z mnogimi uvrsti med najboljša izročila italijanske proze. Vedno, tudi v člankih, ki jih je narekovala trenutna potreba ali polemični spoprijem s povprečnimi argumenti, vedno zaznavajo v njih vzgojno tendenco, vneto prizadevanje, da bi poboljšal čitatelja. S tem si lahko tudi razlagamo, čemu ni v njih nikakih osebnih osti, ki so bile pač delček od njegovega duha in ki bi znižale moralno raven največjega in najstarejšega režimskega lista.«

Ob neki priliki je Arnaldo Mussolini izrekel besede, o katerih pravi njegov Vođa in brat, da bi jih bilo treba vklesati na zidove šol in stadijona: »Treba je, da zavrzete povprečne reči. Nikdar se ne smete ponizati v vulgarnost in verovati morate trdno v zmago dobrega. Tako boste močnejši v boju zoper neizogibne nevednosti življenja, in če bo potrkala bolest na vaša vrata, se boste čutili zadosti trdne, da kljubujete viharju. Imejte resnico vsekdar v svoji bližini in za svetovalko si izberite velikušnost dobroto... Če se človek počuti vedno mladejši, če je ves navdan s temi visokimi resnicami, tedaj mu bo tako, kakor bi bil v stanju milosti. Samo tako je lahko pripravljen, da dostojno živi in da tudi dostojno umrje.«

Medtem ko je bil Benito Mussolini že kot deček zelo živahen in bojevito narave, je Arnaldo odlikovala spravljenost, združena s posebno srčno dobroto. »Bila mu je lastna dobrota«, piše o njem visoki avtor spisa »Vita di Arnaldo«. »Dobro — to

Kronika

Čudežno število

Prijatelj našega lista nam piše: V četrtkovni številki je »Slovenec« objavil pod gornjim naslovom, da je profesor Cervos, vseučiliški profesor na atenskem vseučilišču, pred kratkim odkril število, ki je prvi fenomen v aritmetiki. To število je 142.857. Če ga pomnožimo s številkami od 2 do 6, dobimo vedno zopet število, ki obstaja iz istih šestih števk v istem vrstnem redu, samo da se vrsta drugače prične. (Če število pomnožimo z 2, dobimo 285.714, če ga pomnožimo s 3, dobimo 428.571, če ga pomnožimo s 4, dobimo 571.428 itd.) Pri množitvi s 7 pa dobimo čisto novo število 999.999, torej same devetice.

Gornji primer čudežnega števila nas spominja na številčno vrsto, ki jo dobimo, če točno izračunamo tečaj lire v dinarjih, o čemer je poročalo »Jutro« 3. julija t. l.

Na žalost pa moramo pojasniti, da aritmetični fenomen, ki ga je baje odkril atenski vseučiliški profesor Cervos, ni nobeno odkritje, kajti gornje število je po svojih čudovitih lastnostih že dolgo znano. Prof. dr. Hermann Schubert navaja v svoji knjigi »Mathematische Mysterien« v poglavju »Čudovite številčne vrste« gornje število 142.857 na prvem mestu (knjiga je v prvi izdaji izšla že leta 1897 in so bile lastnosti tega števila že takrat splošno znane). Profesor Schubert pojasnjuje, da predstavlja število 142.857 periodo, ki jo dobimo, če izračunamo ulomek $\frac{1}{7}$. Pri tem računamo dobimo decimalno število, v katerem se gornja številčna vrsta ponavlja v neskončnost.

Enake lastnosti imajo tudi številčne vrste, ki jih dobimo, če izračunamo n. pr. ulomek $\frac{1}{11}$ ali $\frac{1}{13}$. Podobne lastnosti pa so znane glede številčnih vrst, ki se dobe pri izračunavanju raznih ulomkov $\frac{1}{p}$, pri čemer je »p« nedeljivo število. Čudovite lastnosti takih števk pa so že davno matematično dokazane. Lastnosti številčne vrste, ki jo dobimo, če izračunamo tečaj lire v dinarjih (100 deljeno z 38) so na dlani, če upoštevamo, da gre tu za številčno vrsto, ki nastane pri izračunavanju ulomka $\frac{1}{38}$; ta ulomek pa ustreza polovici ulomka $\frac{1}{19}$.

• Fašistično odposlanstvo pri ustaših. Pretekli četrtek je prispelo v Zagreb posebno odposlanstvo fašistične stranke z generalom fašistične milice Coselschima na čelu. Naloga odposlanstva je zastopati fašistično Italijo pri ustaškem pokretu. General Coselschi je obiskal poglavnika in mu izročil poveljstvo. V nagovoru na poglavnika je naglasil, da se s tem dejanjem strneta obe revoluciji, fašistična in ustaška, kar je dogodek največjega pomena. Odposlanstvo fašizma je v bistvu odposlanstvo italijanskega naroda in je prišlo v nezavisno državo Hrvaško, da bo potrdilo preko vseh političnih dogodkov bratsko vzajemnost ter simpatije vseh slojev italijanskega naroda nasproti hrvaškemu. Pri sprejemu generala Coselschija je nastopila častna četa ustašev. V petek je odposlanstvo obiskalo Ustaški dom.

• Novi grobovi. V Beogradu je umrla 5 t. m. gospa Justina Grudnova in so jo tam pokopali dne 7. t. m. Vzgladna mati je dala življenje vrsti otrok, med katerimi je najstarejši odvetnik in pesnik dr. Igo. — V Ljubljani je umrl g. Ivan Benković, ravnatelj zemljiške knjige v pokouju. Pogreb bo danes, v nedeljo, ob 16. uri iz kaple sv. Andreja na Zalah. — Nadalje je umrl v Ljubljani g. Josip Oberšek, železniški sprevodnik v pokouju. Pogreb bo jutri ob 15. iz kaple sv. Jakoba na Zalah. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

• Nekajkrat tečaj smo morali v »Jutru« že nekajkrat opustiti. Po sebi uvmemo, da izpustimo tečaj takrat, kadar svežega poročevalskega gradiva ne smemo izpustiti. Da včasih izpustimo ravno italijanski tečaj, so nas upravičila poročila nekaterih posebno marljivih tečajnikov, ki so nam sporočili, da včasih ne skoduje malo presledka, ker samo tako lahko ponovijo že predelano snov in se poglabljajo v dosedanje znanje. Ali na drugi strani se nam takoj spet zgledajo vneti tečajniki, ki želijo sleherni dan imeti svoj obrok. Potrudili se bomo, da bo obojnimi ustreženo, to se pravi, da ne bo nikoli večjega presledka. Da so tečajniki s poukom zadovoljni, nam je prav všeč.

• Hrvatski konzularni zbor. Hrvatsko zunanje ministrstvo se trudi, da izgradi konzularni zbor hrvatske države. Doslej so ustanovljeni generalni konzulati na Dunaju, v Milanu in na Reki. Za generalnega konzula na Dunaju je bil imenovan dr. Edvard Jurak, v Milanu dr. Miho Kisić, na Reki pa Zvonimir Čaleta. V kratkem bo ustanovljen konzulat v Ljubljani in ga bo vodil dr. Zvonimir Zvančič, ki že v nekaj dneh odputuje v Ljubljano. Poleg teh poklicnih konzulov bo hrvatska vlada imenovala tudi več častnih konzulov. Tako

sorja Urbanja razvidimo, da spada Silvij Sardenko v družbo tistih poetov, ki so ljubili in opevali večno mesto Rim, in da je zato poznan in cenjen tudi izven mej naše ožje domovine. Značilna je sodba, da ga ni pesnika, ki bi tako skozi dušo svojega lastnega ljudstva doživljal Rim, kot je Silvij Sardenko. Pesmi izvirajo iz slovenske duše, čeprav jim je predmet nekaj splošnega in vesoljnega. Zanimali bodo »Rimski literarni spomin«, v katerih pesnik pripoveduje o vplivu italijanskih pesnikov na njegovo poezijo; posebno se spominja na Giovanni Pascoli in na Ado Negri. O sami zbirki bomo še pisali. Za sedaj opozarjamo ljubitelje lepe slovenske knjige, naj si »Romo« takoj odkrijo. Lepo in izrazito obliko je dal knjigi Jože Plečnik. Zbirka se nanaša pri založniku dr. Alešu Persinu, Ljubljana, Dalmatinova 3, in stane v platno vezana 23 lir, v polsnežno vezana pa 38 lir. Kdor naroči knjigo do 15. t. m. neposredno pri založniku, jo bo dobil za 20 % ceneje.

Kristijan Kreković, hrvatski slikar, ki je živel dolga leta v Parizu, se je vrnil v domovino in je te dni v navzočnosti predstaviteljev službenih krogov otvoril v Zagrebu kolektivno razstavo svojih del.

bo častni konzul v Monakovem nacionalno-socialistični funkcionar Werlin, v Mariboru pa industrijec Palijaga. Nemška vlada je že dala svoj pristavek k imenovanju dunajskega odvetnika dr. Führerja za hrvatskega častnega konzula na Dunaju. Za častnega konzula v Gradcu je predlagan dr. Turato, za podkonzula v Monakovem pa je postavljen Ivan Mikulić.

• Letalski general Kühl na Hrvaškem. Nemški letalski general Kühl je na svojem potovanju po Hrvaškem prišel v Zagreb, kjer ga je sprejel poglavnik Nemški general je pri tej priliki pohvalil sposobnosti hrvatskih letalcev, ki so zdaj v Nemčiji in se bodo v kratkem začeli boriti na vzhodni fronti. General Kühl je govoril o vzornem zadržanju hrvatskih letalcev in njihovi letalski nadarjenosti, ki se je pokazala, ko so se morali izvežbati z novimi modernimi letali.

• Nov poziv hrvatskim prostovoljcem. Na Hrvaškem je bil izdan nov poziv, naj se čisto hrvaški Hrvati v starosti od 20 do 40 let prijavijo v legijo prostovoljcev, da se bodo borili proti boljševikom na vzhodni fronti. V nedeljo bodo nova zborovanja po hrvatskih krajih. Največji zbor je sklican v Novsko, kjer bosta govorila prosvetni minister doglavnik dr. Budak in državni tajnik Rosandić.

• O velikem zarotniškem procesu proti družbi dr. Jurja Dimitrova v Sofiji smo poročali v včeršnjem »Jutru«. Naj se dodamo, da je preiskava trajala dva meseca in da je bila obširna obtožnica vložena pretekli ponedeljek. Poleg dr. Jurja Dimitrova je obtoženih 34 zarotnikov. Glavni obtoženeц dr. Jurij Dimitrov je zdravnik. Z njim je obtožena tudi žena ga. Marica. Dr. Dimitrov in pet inozemskih obtožencev je, kakor rečeno, v tujini. Med ostalimi obtoženci pa je 6 študentov. Najmlajši zarotnik šteje 19 let.

• Nemški lektorat na hrvatski univerzi. S posebno naredbo je bil ustanovljen lektorat za nemški jezik na zagrebški univerzi. Poglavnik je imenoval za lektorja študijskega svetnika Königa, člana Nemške akademije. Lektor König bo predaval brezplačno.

• Novi hrvatski časopis. Za pripadnike hrvatske vojske in letalstva, bo vojaški tiskovni ural poslej izdal lastna glasila za oficirje in moštvo. Glasilo vojske se imenuje »Hrvatski domobran« in izhaja tedensko. Letalsko glasilo »Hrvatska krila« pa izhaja dvakrat na mesec. Ustanovljeno je bilo tudi posebno glasilo hrvatskega kmetijskega gospodarstva. Imenuje se »Hrvatski glasnik«. Uvodno besedo je napisal kmetijski minister dr. Dumandžić. Kot reprezentativni tednik za politiko, prosveto in sociologijo bo hrvatska država od 15. t. m. izdajala revijo »Nova Hrvatska«. Tu bodo vodilni vodje obravnavali različna področja državne uprave in gospodarstva ter pretresali posamezna vprašanja iz političnega, kulturnega, gospodarskega in socialnega življenja, da bodo na ta način propagirali ustaška načela.

• Obnovev kraljevskega dvora v Beogradu. Kakor znano, so nemške bombe na usodno cvetno nedeljo 6. aprila veljale v prvi vrsti kraljevskemu dvoru na Dedinju, nadalje staremu dvoru sredi mesta ter raznim vojaškim napravam. Dvorec na Dedinju je bil močno porušen, o starem dvoru sredi mesta pa so nato pričale slike, kako so se sesele kupole v podobi kraljevske krone in kako so se zrušile močne stene. Stari dvor sredi mesta nudi žalostno sliko. Pri splošni obnovi Beograda seveda ni mogoče pustiti takšno ruševino sredi mesta. Zato je bila zdaj iz kredita ene milijarde dinarjev, ki ga je nemška okupacijska oblast dovolila za javna dela, odobrena primerna vsota, da se obnovi stari kraljevski dvor sredi Beograda. Kakšna bo usoda porušenega dvorca na Dedinju, še ni znano.

• Stanje prehrane v Beogradu. Kakor poroča »Donauzeitung«, se je izkazalo, da je preskrba Beograda z živili zadostna. V organizaciji prehrane pa je bilo treba marsikaj spremeniti. Zlasti je bilo treba uvesti nakaznice za moko, mast, sladkor in sol. Če tu in tam primanjkuje živil, ne gre za pomanjkanje, marveč za potrebo pravične razdelitve. Prehranjevalni urad v Beogradu izda dnevno deset in pol vagona moke, to se pravi 140.000 kg kruha, ali 400 gramov na osebo. Kljub temu marsikateri prebivalec ne dobi kruha. Zato bo poslej poskrbljeno, da nobena družina ne bo mogla nakupiti več živil, kakor ji priliči.

• Močvirnato naselje Makš pri Beogradu je izseljeno. Že dolga leta je bilo naselje Makš pri Beogradu pravo kotičke malarije. Nevarnost je bila tem večja, ker je od tod prišel del uporabne vode v Beograd. Obnovitvena dela pa so zahtevala, da se ta naselbina čimprej odstrani. Tu je živel v človeka nedostojnih kolibah kakih 2500 oseb in zdravstvene razmere so bile strahotne. Pretekli četrtek so odpravili iz Makša poslednje naseljence. Večidel so jim dodelili stanovanje na deželi. V kolikor so zaposleni v Beogradu, so izseljenci našli zavetje pri sorodnikih in znanih. Območje Makša bo v kratkem izsušeno in spremenjeno v polja in vrtove, kjer se bodo nato zgradile primerne hišice. Beogradska občina je vsaki prizadeti družini dala za prvo slo 1000 do 1500 din podpore.

• 130 srbskih učiteljev se uči nemščine v Beogradu. Nemški zastavni zavej v Beogradu je priredil počitniški tečaj za srbske učitelje, ki se žele naučiti nemščine. Tečaj se udeležuje 130 učiteljev, med katerimi je tudi nekaj profesorjev. So iz različnih predelov Srbije. Tečaj se je pričel 7. julija in se bo končal sredi avgusta.

• Obiski županov. Sofijski župan bo v kratkem prišel na uradni obisk v Zagreb. Zagrebški župan Werner pa je bil od Zveze nemških mest povabljen v Nemčijo. Odpotoval bo v Monakovo septembra, ko bo Zveza nemških mest imela tam svoje letno zborovanje.

• Dr. Pretner Matej, advokat v Ljubljani, je preselil svojo pisarno na Miklošičevo cesti 13/I, telefon 37-29. (—)

• Zobozdravnik-specialist dr. Mirko Kambič ne ordinira do 21. avgusta. (—)

• Vinogradniki bodo zborovali. Ministrstvo za korporacije je za ponedeljek jutraj sklicalo Korporacijo vinogradnikov in skladovalcev olja na konferenco, na kateri se bodo reševala nekatera važna vprašanja. Med drugim bo določena koli-

čina vina, ki naj ga prejme industrija za destilacijo, prav tako bo rešeno vprašanje o uporabi tropin. Sprejeti bodo tudi potrebni ukrepi, da se prebivalstvu zagotovi zadostna količina olja.

• Dalmatinska dvorana v tržaškem muzeju. Ravnatelj zgodovinskega in umetnostnega muzeja v Trstu je odredil, da se posebna dvorana posveti Dalmaciji. V tej dvorani bodo zbrani vsi predmeti dalmatinskega izvora, ki jih je muzej imel že doslej, a so bili raztreseni po raznih zbirkah. Dobro so zastopani predvsem predmeti starega dalmatinskega urarstva in drugih obrti, stare dalmatinske noše, mornarski predmeti pa razne slike in tiskil, ki se nanašajo na Dalmacijo in med katerimi je tudi zbirka splitskega arhitekta Ivekovića.

• Mleko z vodo. Oblastva v Trstu izvajajo nadzve strogo nadzorstvo nad prodajo mleka in že nekajkrat smo imeli priliko, poročati o strogih kaznih, s katerimi policija in sodišče preganjata vsak prestop. V četrtek je sodišče spet obsodilo na večje in manjše globe 10 mlekarjev in mlekaric iz okolice, ker so v mleko mešali vodo oziroma so prodajali posneto in pa tako mleko, ki pri analizi ni izkazalo zadostne količine maščob.

• Za strožjo kontrolo nad prodajo najnujnejših življenjskih potrebščin. Rimski »Uradni list« je objavil uredbu o ustanovitvi Osrednjega odbora za ureditev prodaje in kontrole cen najnujnejše potrebnih živil. Sklepi tega odbora bodo imeli zakonsko veljavnost.

• Za rešitev otroka v smrti. V neki rešici pri Zadru se je kopalo 10 letno dekletce in je na lepem začelo toniti. Da jo reši iz valov, je v vodo skočil dijak Alberto Di Sante, a preden jo je mogel spraviti na breg, so mu v deročem toku začele pohajati moči. Drugi, ki so stali na bregu, so rešili najprej dekletce, nato pa so še Albertu priskočili na pomoč. A ko so ga spravili na breg, je bil že nezvesten. Brž so ga prepeljali v vojaško bolnico, a vse prizadevanje zdravnikov, da ga rešijo smrti, je ostalo zaman.

• Tečaj iz praktične psihologije. Narodni svet za raziskave v Rimu bo po svojem Eksperimentalnem središču za praktično psihologijo priredil poseben pripravljajni tečaj za diplomirane slušatelje medicine, pedagogike, filozofije, naravoslovnih ved in prava, ki se posebej zanimajo za uporabo psihologije. Tečaj se bo začel 1. septembra in bo trajal mesec dni.

• Nesreča v igri. V gorško bolnišnico so pripeljali 11 letnega Josipa Škerla iz Podgora. Ko se je doma igral s sosedovimi otroki, je tako nerodno padel, da si je zlomil desno roko.

• Tat, ki meče tisočake med zasledovalce. Na Garibaldijevem trgu v Napulju je bila množica občinstva v četrtek v jutranjih urah, ko je na trgu največji promet, priča razburiljivega prizora. Iz palače Narodne banke dela je planil neznanec in začel bežati proti ulici Umberta I., za njim pa je hitel neki gospod in klical mimoidočim, naj primejo tatu. Nekateri so se v resnici vrgli na zasledovanje in beguncu je že grozila nevarnost, da ga primejo, pa je na lepem potegnil iz žepa šop tisočakov in jih odvrnil. Zasledovalci so prenehali s tekmo, da pobero bankovce, neki stražnik, ki je opazil pogon, pa je skočil na voz električne cestne železnice in je nekaj trenutkov pozneje begunca zgrabil in odvedel v zapor. Na policiji se je pojasnila vsa zadeva. Medtem ko je nekdo v banki pri okencu prešteval 22.000 lir, ki so mu jih pravkar izplačali, se mu je približal tat in mu z drznim podvigom izmaknil ves znesek. Pustolovščina pa mu ni uspela.

• Nesreča pri delu. V bolnišnico Kraljice Helene v Trstu so pripeljali 18 letnega delavca Alfreda Ferljuga iz Konkonelja. V tovarni strojev sv. Andreja mu je transmisija zlomila levo roko in mu prizadejala nerodne poškodbe.

• Kača ga je pčila. V letošnjem mokrem in mrzlem poletju je pač redek primer, da kronika zabeleži nesrečo s kačjim pikom. Včeraj dopoldne so v ljubljansko bolnišnico pripeljali 31 letnega delavca Mirka Jargaca iz Borovca pri Kočevski Reki, ki je bil zaposlen v gozdu nad Borovcem, pa ga je pčila modras.

Iz Ljubljane

Naknadne prijave za meso

Mestni preskrbovalni urad obvešča prebivalstvo, da bodo mesarji sprejemali za-mudnike, ki se še niso prijavili za meso, še do srede 13. avgusta zvečer. Mesarji naj izpolnjen seznam v treh izvodih predložijo preskrbovalnemu uradu v četrtek 14. avgusta do 13. ure. Hkrati pa moramo opozoriti tudi vse gospodinje, da sedaj ni več mogoče menjati mesarjev ter je v tem pogledu kakršnokoli posredovanje na mestnem preskrbovalnem uradu popolnoma ne-uspešno.

Dogodilo se je namreč več primerov, kjer so se stranke priglasiile pri tem ali onem mesarju ter pri njem že tudi dobile knjizico, toda še predno so dobile meso, so se gospodinje spet premislile in zahtevale, da bi dobivale meso pri drugem mesarju. Vsi mesarji brez razlike imajo popolnoma enake predpise, ki se morajo po njih ravnati, prav tako pa veljajo predpisi tudi za stranke ter zato nikakor ne smejo delati zmede in nepotrebnega dela.

Z uvedbo knjizice je vsaki družini zagotovljen najpotrebnejši košček mesa, ki ga prej niti za drag denar ni bilo mogoče dobiti. Nezadovoljenjem, ki hočejo še zdaj izbirati mesarje, se pa prav lahko pripieta, da mesa ne bodo dobili niti pri tem niti pri onem mesarju, saj se mesarji nikakor ne tepo za odjemalce, pač so pa zadovoljni, če čim manj strank pride s knjizico po meso. Ponavljamo torej, da je menjanje mesarjev zdaj nemogoče in da je zaradi tega vsaka beseda in vsak korak na preskrbovalnem uradu popolnoma odveč.

• Stoletnica dr. Ljudevita Jenka. Starejši meščani so še spominjajo uglednega ljubljanskega zdravnika in kulturnega delavca dr. Ljudevita Jenka. Te dni mineva sto let, kar se je rodil v Ljubljani. Poroceno je bil s Terezino Lenčeto iz Lavrice. Hčerka Eleonora je bila prva slovenska zdravnica, njena sestra Anica pa je bila prva diplomirana v Pragi, nakar je študije v kemiji izpopolnjevala v Parizu pri svetovno znani gospe Curiejev. Poročila se je z univ. prof. dr. Sterba-Böhmmom ter je pred nekaj leti umrla. Obe hčerki sta bili med prvimi Slovenkami, ki so dosegle doktorat. Sinova Ljudevit in dr. Milutin sta službovala v naših krajih. Dr. Jenko je bil

Dogoni živine

V prihodnjem tednu bodo naslednji dogoni za nakup klavne živine:

- 12. avgusta v Metliki,
- 12. avgusta v Velikih Laščah,
- 13. avgusta v Trebnjem,
- 13. avgusta na Vrhniki.

Vabijo se vsa mesarska strokovna združenja, da pošljejo na dogone svoje pooblašcene zastopnike v svrhu prevzema odkupljene klavne živine.

Izprva zdravnik v Idriji in je za časa epidemije črnih koza mnogo storil za svoje paciente. Ko se je naselil v Ljubljani, je bil očesni zdravnik na Jurčičevem trgu in zdravnik v zavodu uršulink. Ne samo, da je ubožne sloje brezplačno zdravil, temveč jim je tudi plačeval zdravila. Zato je bil dostojanstven gospod z osivelo brado povsod toplo pozdravljan. Kdorkoli se je obrnil na njegovo plemenito srce, je bil sprejet. Kakor on, je uživala v Ljubljani splošno spoštovanje vsa njegova družina. V najbližjem spominu je delovanje pokojne gospe Terezine, kateri je bil Rdeči križ plemenito torišče. Kolikrnim ljudem sta pomagala skupno in posamezno, to ni zapisano nikjer. Omenimo pa naj samo številne ruske priseljenice, ki jim je bila gospa Terezina pravcata mati. Čast njune-mu spominu!

u— Prvi dan mesa na knjižice. Včeraj je bil prvi dan, da je Ljubljana kupovala meso po novem načinu — na knjižice. Odredba Visokega Komisarja je vsekakor hvalevredna, saj se je prodaja mesa vršila zadnji čas že vse preveč pod roko in so cene na nelegalnem trgu dosegle že tolikšno višino, da srednjemu in malemu človeku niso bile več dostopne. Visoki Komisariat je poskrbel, da bodo poslej redni dogoni živine na deželi, na katerih bodo imeli mesarji priliko, da se založe, a ker se prodaja vrši pod strogim nadzorstvom oblasti, je zagotovljeno, da bodo živino dobivali po maksimirani ceni in tudi ne bo več težav z vzdrževanjem maksimiranih cen v podrobni prodaji. Določeno je bilo, da bo po novem prišlo po 20 kg mesa na vsako osebo na teden, a ker za to prvo prodajo še ni bila zadostna količina živine na razpolago, so ga mesarji oddajali tokrat samo po 9 do 13 kg. Kakor poročamo na drugem mestu, bodo te dni novi dogoni živine v Trebnjem, Metliki, Velikih Laščah in na Vrhniki.

KIS ZA VLAGANJE sočivja znamke »VLACET«, pri-znano dober — prodaja DROGERIJA K A N C, LJUBLJANA, ZIDOVSKA ULICA ST. 1

u— Ljubitelji umetnosti opozarjamo na prvovrstno razstavo trojice slovenskih umetnikov v Jakopičevem paviljonu. Poleg slikarskega mojstra Gasparija razstavljata tudi umetnika Dremelj in Smerdu. Prilika je za siehernega ljubitelja Gasparijevih umetnin, da si ogleda večjo zbirko njegovih mojstrov in v najrazličnejših tehnikah in si izbere delo, ki mu bo najbolj pri srcu. Gasparijevo zbirko poživljajo lepe, prefinjeno izdelane plakete našega priznanega medaljerja Dremelja. Njegova dela so resnično umotvorci, ki so bili dosedaj redek pojav v naši likovni. Ljubka delca so oblikovana v najraznovrstnejši snovi, tako v slonovini, zlatu, srebru in bronu. Harmoničen zaključek razstave ustvarjajo mali plastični umotvorci našega Smerduja. Ova mlada kiparja kažeta posebno topel občutek za podobnost portretirancev, saj srečamo na tej razstavi marsikateri znan obraz naših znancev z ljubljanskih ulic. Priporočamo, da posetite razstavo, ki je dnevno odprta od 9. do 13. in od 14. do 19. ure.

u— Za tramvajske karte in druge smeti smo dobili po vseh tramvajskih vozovih ob vratih posebne predalčke, da nam ne bo treba več s temi odpadki smetiti cest in hodnikov. Hkrati nas pa po vozovih električne cestne železnice opozarjajo napisi, naj mečemo tramvajske listke in druge odpadke samo v ta predalca. Predalčka pač nikdo ne more zgrešiti, saj gre vsakdo mimo njega, kadar izstopi iz voza in ne potrebuje več vozovnice. Čeprav so pa ti predalčki že nekaj dni v vozovih, ljudje še mečejo tramvajske karte kar na ceste, da so vsa postajališča, posebno pa okrog pošte, na Ajdovski in pred kolodvorom, kar nastana s papirjem. Spet pa moramo opozoriti našo javnost, da je metanje kakršnih koli odpadkov na ceste in hodnike policijsko prepovedano, zato naj se površni ljudje nikar ne razburjajo, če bodo morali plačevati globo zaradi smetenja ulic. Menda ni treba več ponavljati, kako s temi listki nasmetene ulice kvarijo ugled našega mesta, ki slovi za snažno. Upoštevati pa je treba tudi velike stroške za snaženje ulic in cest, ki jih mestna občina v teh časih le težko zmaguje. Opozarjamo torej drug drugega pri izstopanju iz tramvajskih vozov na predalčke za listke ob vratih!

Dr. ROBERT NEUBAUER je začel s privatno prakso kot specializirani pljučne bolezni ter ordinira v

LJUBLJANA, TYRSEVA CESTA ŠTEV. 6

(bivša dr. Hausova ordinacija) ob delavnikih od 10.—12. ter od 15.—17. ure

u— Več pozornosti otrokom! Včeraj so pripeljali na kirurški oddelek osemletnega Jožeta Kunčiča, sina železniškega uradnika, ki ga je v šiški napadel pes in ga nevarno ugriznil v nogo, in pa sedemletno Ivko Drobničev, delavčovo hčerko iz Šmarja, ki se je s koso urezala v nogo.

u— Ponovno opozarjamo zainteresirane, ki se hočejo z lahkoto naučiti italijanskega jezika, na zelo pripravno učno knjigo: Dr. Anton Grad, Italijanski tečaj za Slovence, ki izide v 12 zvezkih po 5.70 lir. Knjiga nadomešča vsak tečaj, onlpa pa, ki obiskujejo posebne tečaje, je važno dopolnilo in učni pripomoček. Doslej so izšli trije zvezki. Resni reflektanti dobi I. zvezek za osem dni na vpogled. Četrty zvezek izide prihodnji teden. Zglaste se v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburgova ulica 3.

u— Veseli teater. V torek 12., sredo 13., četrtek 14. in petek 15. avgusta bo ponovitev programa. Predprodaja vstopnic v Delavski zborci od ponedeljka dalje. (—)

Iz Mokronoga

Smrt Sandija Majcna. — S težkim srcem se je poslovil naš prijazen trg od sina našega župana cand. vet. Sandija Majcna. Kruta usoda ga je iztrgala iz naše sredine v cvetu let. Še eno leto ga je ločilo, da bi dokončal študije. Bil je vzor mladencu, vedno marljiv dijak in idealen tovariš. Kako so ga ljubili njegovi stanovski tovariši, je pričala udeležba ob njegovem zadnjem slovesu, ko so prihiteli v tako velikem številu in zasuli njegovo gomilo s cvetjem. Nobeno oko ni ostalo suho, ko so mu tovariši zapeli v zadnji pozdrav in so padle prve grude rodne zemlje na njegovo krsto. — Večen spomin dobremu Sandiju!

Popis prebivalstva se je izvršil pri nas v polnem redu. Popisovalci so pobrali te dni zadnje popisne pole.

Preskrba ljudstva. Prehranjevalni urad tukajšnje občine dela z veliko požrtnostjo. Ljudstvo je preskrbljeno z najvažnejšimi živili, pa tudi vse svoje pridelke lahko proda po dobrih cenah. Naš kraj so obiskali letos že mnogi izletniki ter so se naselili za nekaj dni tu. Zadne deževje pa je prekrizalo račune tem in marsikaterim kopalcem, seveda pa tudi kmetovalcem, ki s skrbjo gledajo v nebo, ker bi prevelika moča napravila lahko marsikatero škodo na polju in v vinogradih.

Letina. Obeta se prav dobra letina koruze, fižola in krompirja, da ne izvezamotudi že spravljene žita, ki ga že pridno mlajto. Še lepši pa je pogled v vinograde, ki letos res lepo obetajo, če kakšna ujma ne preseneti vinogradnikov.

Obisk sanitetne avtokolone. 25. t. m. obišče Mokronog zopet sanitetna avtokolona. Vse interesirane opozarjamo na sprejem, ki bo ob 8. jutraj na glavnem trgu, in na brezplačen pregled, ki bo ves dan.

Prebivalstvo Mokronoga in okolice opozarjamo, da se dobi »Jutro« vsakodnevno, posebno pa ob nedeljah v trafiki gospoda Lukeka na Glavnem trgu. Segajte pridno po njem, ker donaja vsakodnevno vse najvažnejše politične, kulturne in gospodarske novice!

Iz Novega mesta

u— Socialni odsek Rdečega križa. V okviru novomeškega pokrajnega odbora Rdečega križa je bil ustanovljen pod vodstvom gg. prof. Jarca in bivšega sodnika Hladeta poseben socialni odsek, katerega naloga je voditi evidenco nad vsemi priseljenci, deliti istim podpore in skrbeti za njihovo namestitev. Doslej je bilo na tukajšnjem področju prijavljenih socialnemu odseku 500 priseljenecv, ki so se stalno naselili. Najsiromašnejše priseljenice podpira odsek z vsakotredenskim stalnimi podporami, katerih višino določa odbor po številu družinskih članov in premoženjskih razmerah priseljenecv. Najmanjša podpora znaša 38 L, nekatere večelanske rodilnice pa prejema tudi po 100 L tedensko. Mnogim priseljenecem je odbor tudi že preskrbel stanovanje ter jih oskrbel s potrebnimi obliko, obutvijo in živili. Razen stalnih podpor pa deli socialni odsek RK tudi vsakodnevne podpore priseljenecem, ki potujejo skozi mesto ali iščejo službo. Na ta način lajša socialni odsek veliko bedo med osirotelimi priseljenci ter jih rešuje pred največjim pomanjkanjem Sredstva za uspešno izvedbo te velike dobrodelne akcije do biva socialni odsek potom darov meščanov, prihodnji teden pa tudi priredi velik vokalni in orkestralni koncert, katerega čisti dobiček je namenjen za to dobrodelno akcijo. Odbor ima vsak teden dve seji, na katerih sklepa o podporah, odsek pa uraduje vsak dan od 8. do 12. ure na mestnem magistratu II. nadstropje. Odbor poziva vse priseljenice, ki se še niso prijavile, da se zaradi razvidnice čimprej prijavijo. Samo prijavljeni priseljenci bodo imeli pravico do podpore.

u— Prijavite pridelek ječmena. Po novi uredbi morajo vsi kmetovalci najpozneje 20 dni po končani žetvi prijaviti vse svoj pridelek ječmena. Zamudniki se opozarjajo, da je rok potekel. Da se izognete kazni, prijavite takoj pri občini ves letošnji pridelek.

u— Slike z obiska Eksc. Graziolija. Podružnica »JUTRA« je v svoji izlozbeni omari izlozila slike z obiska Visokega komisarja Eksc. Graziolija v Nove-mestu. Za slike je izredno zanimanje. Najlepše slike bo okrajni komisar g. dr. Grišelič poslal Visokemu komisarju v spomin na njegov prvi uradni obisk v dolenski metropoli.

u— Napovedana nedeljska finalna nogometna tekma za soški pokal med poslednjima finalistoma, enajstotistoma Inženjer-cem in Topničarjem 6. polka, je prelozena na 17. avgust.

u

Zaspane

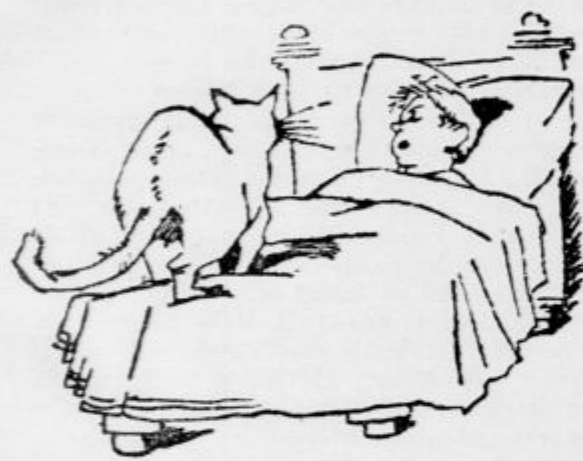
Zdavnaj že je solnce
posvetilo v hram.
Našega zaspanca
ni še malo sram:

krepko vleče dreto,
na ves glas smrči,
léno se pretéga
med blazinami.

Kaj mu mar je solnce!
Kaj mu dneva mar!
Čas (lenuh si misli)
ni moj gospodar!

Maček, stari Króki,
mu ob vznóžju ždi...
Dolge brke viha
in se mu reži...

Micika s skodelo
kave prihiiti.
Sladki vonj zaspanca
niti ne zbudi!

Mlado Jutro

Za spretné roke

Ko ga v rebra dregne,
se obrne v stran,
vzdihá, hrka, mrdá,
zéha ves zaspan!

Majka je predobra,
v grobu sred ravníc
očka spi... Kar hitro
naj že pride stric,

„hud brkač, ki šale
prav nič ne pozna!
Tam mu bo ustrojil
kožo in — duhá!

Orago — dijak:

Spomin rajnkega
Fronca

Že dva večera je strašilo v Uršinem
fižolu. Pravili so, da se je tam o mraku
pokazala svetla glava s strahotnimi
očmi in še strašnejšimi zobmi; a k sre-
či je stala vedno na istem mestu med
gosto zaraščenim fižolom. Seveda sem
takoj podvomil, da bi bil to pravi, »res
pravi strah«. Ko pa sem videl prestra-
šene Markove oči — ko mi je prišel
pravit o prikazni — kako so se vrtele
v svojih jamicah pod visokim čelom,
njegove zbegane poglede in mencajo-
če boste noge — tedaj sem bil prepri-
čan, da je duh rajnkega Fronca, ki se
je prišel z onega sveta nazobati fižola
na njivo lakomne Urše, ki je prav go-
tovo skoparila, ko je svojemu še žive-
čemu bratu kuhala njegovo najljubšo
jed: petkov fižolček.

V nastajajočem mraku sem sledil
Markovemu capljanju nog po sipastem
pesku predmestne poti in že od daleč
opazil pred temno goščavo fižola sku-
pino malih ljudi. Šepetaje so se ozirali
v fižol, ne da bi se kdo upal preskočiti
s travo zaraščenim jarek, ki je ločil nji-
vo od ceste. Med preplašenimi opazo-

valci prikazni je bila tudi mala Tinka,
ena izmed dvanajstotice otrok bednega
delavca.

Ko sem se pridružil tajinstveno mol-
čnim gruham otrok in poškilil v fižol,
sem tamkaj res videl strahotno se re-
žečo, negibno prikazen, ki se je svetila
med zelenjem. Ne vem, če sem našel
na njej kakšno podobnost z rajnkim
Froncem; vsekako pa mi dolgo za tem
njegovo nekdanje obličje ni stopalo
pred oči drugače, kakor zlito z onim
svetlim duhom, ki se je tiste dni pri-
kazoval v Uršinem fižolu.

Da pa je prišel duh rajnkega Fronca
zobat fižol tedaj, ko je bil vendar šele
dobro odvetel, to mi ni bilo jasno, vse
dokler nisem zvedel, kako velik moj-
ster je bil tisti čas sosedov Silvo v
upodabljanju strahotnih obrazov iz —
buč in kako imenitno jih je znal nam-
estiti v temno goščavo fižola, kjer je
potem utripajoča svečka lepo risala
njihove očesne luknje.

Počitniška
pustolovščina

Dečki so se dolgo in vneto pogovar-
jali o izginuli gosi in Marko je menil,
da je tu najbrž ključ do čudna bajke
iz davnih dni. Po njegovih mislih je
razsajala v jezeru stara, velikanska
ščuka. Ko je Peter Kosmač pozneje
zagodrnjal: »Nu zdaj boste menda tudi

vi verjeli, da živi v jezeru res pošast!«
mu je Marko odločno odvrnil: »Ne!«
ter se zarekel, da hoče priti skrivnosti
do kraja.

Kmalu potem se je izsulo novo ne-
urje in nagnalo naše prijatelje v voz.
Tu so nadaljevali svoje pomenke, in
ko se je zunaj vreme uneslo, je Dušan
dejal: »Da, fantje, vodna pošast nam
ne uide. Ulovimo jo lahko, kadar koli
nas bo volja. Vendar, kaj pravite, ali
ne bi najprej poskusili izkopati zaklad,
ki trdijo, da je skrit ondokale v aj-
dovski gomili?« Tovariši so bili vsi za
to, in čez nekaj minut so se oborožili
z lopatami in krenili na pot proti skriv-
nostni gomili.

»Vse te stare gomile imajo vhod na
jutrnji strani,« je predaval Miloš, ki
je bil nekoč nekaj čital o vzvodni legi
starih stavb; »zato je najpametneje, da
začnemo kopati od vzhoda.« Kakor so
rekli, tako so storili. Čez nekaj časa je
eden izmed njih zadel z lopato ob ka-
men; seveda so zdaj s podvojen vne-
mo nadaljevali delo. Marko, ki je hotel
biti zmerom prvi, pa je mahoma pre-
strašen odskočil. Kaj je imela gomila
res strašnega zmaja, ki jo je čuval?
Ne, zunaj je bil samo velik gad, ki so
ga bili splašili in ki je zdaj jadrno iz-
ginil v travi. A Marko je bil v svojem
obupnem skoku podrl veliko gručo
zemlje, tako da se je tik ob kamnu po-
kazala črna luknja.

Upajmo, da se našim Prijateljem ne
bo treba kesati tega drznega podjetja!
(Dalje prihodnjič)

S pikčasto svilo si
pomagamo iz zadrege

Pri popravilu stare obleke včasih res že
ne vemo več, kako bi postopale, da napra-
vimo ponošeno oblačilo čedno in okusno.
Nu, pri vzorčastih oblekah si pomagamo
tako, da kombiniramo z enobarvnim tvi-
rovom. Od tod je kaj blizu do misli, da se
v obratnem primeru lahko ravnamo po
istem navodilu, to se pravi, da dodamo
enobarvni obleki vzorčaste dele. Silno pri-
kupno učinkuje sestava enobarvne obleke s
pikčastim tvirovom, ki se s svojo ljubko

skromnostjo lepo poda starim in mladim
obrazom. Svetle obleke s pikčastimi opleč-
ki, pikčastimi žepi, pikčastimi ovratnicami,
pasovi, obročki itd. vzbujajo videz tiste
preproste, samoumevne elegancije, ki nikoli
ne pride iz mode.

Platnene bluže

Poskusite dobiti naravno domače platno!
Dolga bluza iz takšnega platna je sicer

Moda in dom

izrazito modna, pa se vam bo vendarle do-
zdevalo, da z njo posnemate nošo našega
ljudstva v Beli Krajini. Namesto obročka
jo na robovih lahko razpustite v kratke
resice, kar pa seveda ni tolikanj praktično
kakor s strojem prešit obrobek. Te vrste
dolgo blužo lahko nosite tudi kakor jopico,
če je po sredi zapeta z gumbi. V zvezi z
lahkim krilom vam nadomesti vsako po-
letno obleko, lahko pa jo boste nosile tudi
jeseni pod dolgo jopico vašega jesenskega
kostuma.

Izvrstni sendviči
brez mesa in masla

Pripravimo dve skodelici drobno nasek-
ljanega korenja, petšilja in selerije in tako
porabimo kuhane ostanke od juhe. To zme-
šamo z dvema kuhanima in drobno nastre-
ganima krompirjema, z dvema trdo kuha-
nima, drobno sesekljanimi jajcema, z
drobno sesekljanimi dišavnimi zelišči, s
pretlačenim paradižnikom in s kislim mle-
kom ali jogurtom. Vse to začinimo s soljo,
poprom in gorčico in namažemo precej de-
belo na majhne kruhove rezine.

Mezga, ki potrebuje
malo sladkorja

Navadno porabimo pri kuhanju mezge
nesorazmerno velike količine sladkorja,
vrhu tega pa kuhamo sadje najmanj eno
uro, včasih še dlje, zaradi česar gredo v
izgubo vitamini in tisti krasni vonj, ki ga
tolikanj cenimo pri svežem sadju. Z novim
načinom vkuhanja pripravimo mnogo
sladkorja, ohranimo pa vitamine in sadni
aroma.

Na kilogram sadja porabimo 300 g slad-
korja, pri kislem sadju ali pri marmeladi,
mešani z bučami, 300—400 g. Dobro oprano
in ocedjeno sadje pretlačimo skozi stroj-
ček za rezanje mesa (mesoreznilo), pre-
mešamo s sladkorjem in postavimo v veliki
kozici na štedilnik, da zavre. Medtem že
pripravimo kozarce za mezgo: skrbno očis-
čene in posušene kozarce ovijemo z mo-
krimi kuhinjskimi krpami in postavimo na
štirikrat preganjene mokre krpe, v bližino
pa postavimo narezan papir iz celofana
in skodelico z vinskim žganjem. Ko mezga
dobro zavre, jo pustimo močno 10 minut
vreti in pri tem posnemamo pene. Potem
potegnemo kozico z ognja in postavimo na
štedilnik drugo, precej široko kozico, v
kateri postopoma dokončavamo mezgo. V
to kozico namreč polagamo samo po eno
zajemalko mezge, ki jo pustimo hitro za-
vreti (približno 20 sekund) in jo potem še
vrelo napolnimo v kozarec. Tako nadalju-
jemo, dokler ne porabimo vse količine mez-
ge. Ko polnimo mezgo v kozarce, moramo
dobro paziti, da se z vrelo marmelado ne

dotaknemo roba, ker bi sicer kozarec po-
čil (zaradi tega smo tudi zavile kozarce v
mokre krpe). Kozarce napolnimo do vrha,
dodamo še nekaj tiste mezge, ki se je po-
sušila, in takoj nato pokrijemo s celofa-
nom, ki smo ga pomočile v vinsko žganje.
Ko tako dokončamo vse kozarce, jih po-
sujemo še s salicilom in zapremo s celofa-
nom in gumijastimi obročki ali vrvice.

Zaradi kratke dobe kuhanja (10 minut
in 20 sekund) ohrani sadje vonj, okus in
vitamine. Sladkorja porabimo pri tem sa-
mo toliko, kolikor ga mezga zaradi okusa
neobhodno potrebuje. Sadja torej ne kon-
zerviramo z dolgotrajnim kuhanjem ali z
veliko količino sladkorja, temveč ga s hi-
trim prekuhanjem v najmanjših količi-
nah tako zgotovimo, da mezgi brez nadalj-
njega zagotovitve trpežnost.

Tako lahko porabimo vse vrste sadja za
okusne in cenene mezge. Mirabele, češnje
in slive lahko na ta način do polovice me-
šamo z bučami in pri tem okus sadja še
vedno prevladuje. Mezgo, ki jo tako pri-
redimo, lahko hranimo več let, ne da bi
se pokvarila.

Nekaj
lepotnih skrivnosti

Očesna kopel. Če imate otekle veke (po
prečuti noči ali po urah, ki ste jih pre-
jokale nekje na samem), vam svetujemo,
da se nekaj časa nežno zalivate oči z mrz-
lim ruskim čajem, s kamiličnim čajem ali
z rožno vodo. Od vsega najbolj učinkoviti
pa so obkladki iz zavretka vrtnice krebulej,
ki si jih še mlačne polagate na veke.

Pri nečisti polti storite dobro, če drobno
nastrgate nekaj korenja in iz tega napra-
vite kašast obkladek, ki ga pustite četrt
ure na obrazu. Temu postopku se pod-
vržite zjutraj ali zvečer, ko pri tem lahko
ležite v postelji. Po nekaj dneh se že po-
kaže učinek.

Rdečo in razdraženo polt na obrazu po-
mirite z obkladki, ki ste jih namočile v
čaj iz sladkega janeža (komoraca). Polt si
morate prej očistiti z mastno kremo ali z
oljem. Če nimate pri roki janeža, si lahko
pomagate z lipovim čajem.

Proti gubam. Dvakrat na teden si na-
mažite obraz z mešanico, ki sestoji iz ena-
kih delov žganja in čaja, ki ste ga sku-
hale iz kutinovitih olupkov.

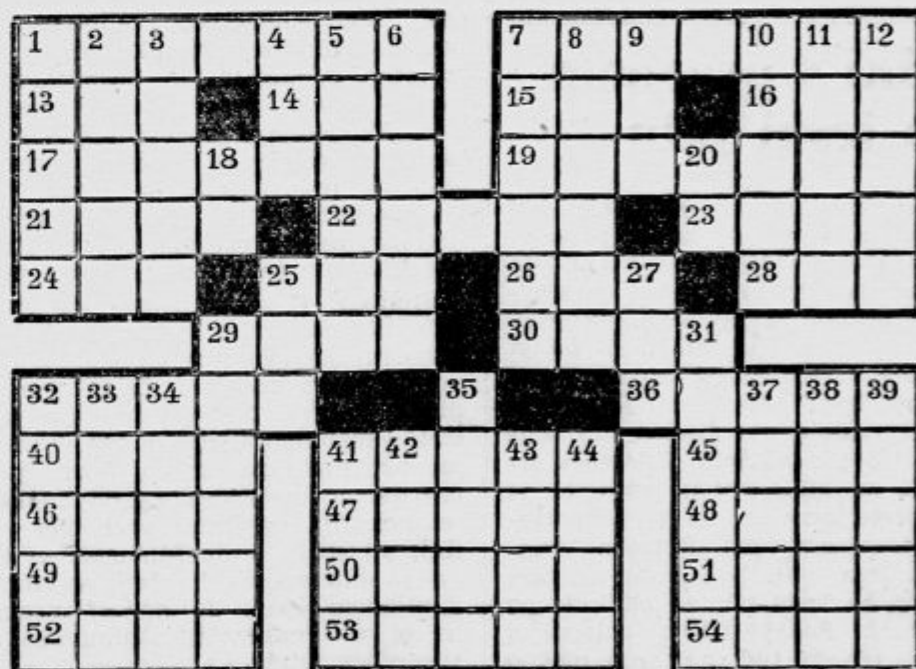
Krilo, ki se svetli, ali ponošene moške
hlače obnovimo zelo preprosto. Pripravimo
mešanico iz enakih delov alkohola, sal-
miakovega cveta in vode. V to pomočimo
krpo, s katero drgnemo krilo na ponoše-
nem mestu. Ko je krilo prečiščeno, držimo
dotično mesto še nad vodno soparo.

Črno sukneno obleko pa obnovimo s to-
bakovo vodo, in sicer na sledeči način:
6 dkg navadnega tobaka za pipe skuhamo
v 3 l vode. Ta krop precedimo, pomakamo
vanj trdo krtačo in krtačico z njo obleko,

ki smo jo prej dobro izprašile. Potem obe-
simo obleko v senco in ko je že malone
suha, jo zlikamo skozi debelejšo vlažno
krpo. Obleka postane čista in lepo črna.

Povoščeno platno snažimo samo z mle-
kom, nikoli z vodo. V ta namen porabimo
malenkostno količino mleka, platno pa se
izredno dolgo ohrani.

Nedeljska križanka

Vodovavno: 1 veda, ki se je v zadnjem
stoletju najbolj razvila, 7 železniški most
nad kopnem, 13 žensko ime, 14 domača
žival, 15 reka na Slovaškem, 16 rimski
bog ognjišča, 17 usipavanje bolnika, 19 in-
doevropsko plemo, 21 srednjeveška utrdba,
22 mera za elektriko, 23 pravoslavni me-
nih, 24 skandinavski droben denar, 25 nizo-
zemsko otočje pri Novi Gvineji, 26 stena,
28 stara oblika veznika, 29 gost, udele-
ženec pri svatbi, 30 ime pokojnega mar-
šala Balba, 32 človek, ki upravlja aero-
plan, 36 rezbojnik, 40 moško ime, 41 mo-
ški glas, 45 pisalna potrebščina, 46 ud,
47 portugalsko otočje v Atlantskem oce-
anu, 48 svobodno posestvo za časa fevda-
lizma, 49 francoski pisatelj Claude, 50
arija, 51 slovaški ministrski predsednik,
52 velika beogradska tvrda, 53 grč pri
Beogradu, 54 indijski denar.

Navpično: 1 vrsta plesa, 2 jezero v
Laplandiji, 3 mesto v Abesiniji, 4 moško
ime, 5 gora na Hrvaškem, 6 roman Vla-
dimirja Bartola, 7 gorovje v Franciji,
8 bojni strup, 9 reka v Švici, 10 konjeniki,
11 cerkveni zakon, 12 vrsta pletenin, 13
dva konsonanta, 20 osebni zaimek, 25 iz-
raz pri sportu, 27 darilo, 29 glasbeno delo,
31 orodje za kopanje, 32 morski razbojnik,
33 žensko ime, 34 del roke, 35 otep (dvo-

Nevarno praskanje

Premnogi ljudje imajo navado, da si
srbeče telesne dele poprsakajo z nohti.
Ščeganje, ki ga povzročajo razdraženi
kožni žvci, motnje presnove ali rane za-
voljo pikov žuželk in podobno, jih potem
začasno mine, toda ljudje se izpostavljajo
nevarnosti kožnih vnetij. Nohti utegnejo
zgornjo kožo namreč odpraskati in v
takšno kožno poškodbo se lahko vseli-
jo bakterije, ki se skrivajo v umazanosti pod
nohti. Tudi najčistejši roke in nohti niso
nikoli brez teh bakterij. Bolje je, da srbe-
nje odpravimo s tem, da podrgnemo do-
tično mesto s tekočino iz dveh delov vode
in enega dela vinskega kisa. Tudi citro-
nov sok vpliva blažilno.

Rešitev nedeljske križanke

Vodovavno: 2. poljana, 8. Sirijska, 13.
alod, 15. utripati, 17. ud, 18. mil, 19. Ka,
20. Adela, 21. td, 22. Leonora, 25. ave, 26.
Krek, 28. Milena, 30. kanja, 31. T(ito)
S(chippa), 33. Kozarčanin, 34. ar, 35.
Krim, 38. kruta, 39. Ilova, 41. rabin, 42.
met, 43. Odin, 44. lati, 45. pik, 47. Seged,
49. Inoče, 50. moja, 51. uh, 53. Ivan Can-
kar, 58. na, 60. Štrana, 62. kartel, 64. Kurd,
65. epi, 67. verzija, 69. S(enoa) A(vgust),
70. slama, 72. ta, 73. Var, 74. uk, 75. ve-
slanje, 77. Nana, 78. manira, 79. Meander.
Navpično: 1. Hamlet, 2. polom, 3. od,
4. Juarez, 4. at, 6. NRA, 7. Aida, 8. sale,
9. Ita, 10. ri, 11. Judeja, 12. ad, 14. Lil,
16. pevka, 19. Koloman, 21. trn, 23. Niki-
tin, 24. Ana, 26. kan, 27. kariatida, 29. ar,
30. kinin, 32. Skradin, 36. Rubikon, 37. Do-
magoj, 38. kropolnik, 40. veteran, 44. leso-
rez, 46. želva, 47. Sumatra, 52. hruska,
53. Ind, 54. Nepal, 55. ak, 56. nav, 57. kre-
ten, 59. aparat, 61. era, 63. livar, 65. Elsa,
66. imam, 68. Jan, 70. ser, 71. Ane, 74. um,
75. vi, 76. ja, 77. ne.

Boj pod zemljo

»Popolo d'Italia« prinaša dramatičen opis zavzetja neke ruske utrdbe na bregu Dnjestra. Poročevalec pravi:

Velika sovjetska utrdba je od topništva in strogolavcev malone razdejana. Okrog nje so razpostavljene nemške straže s strojnimi pištolami, za primer, če bi tisti del posadke, ki se še ni predal, nepričakovano oživel. Pionirji so krenili v notranjost, da jo preiščejo. Mahoma plane iz nekakšne loputnice več z blatom pokritih mož.

»Vsi v zaklon! Mina je prižgana!« Kakor bi trenil, se pešci in ženijski poskrijejo za kupe kamenja in prsti. Se nekaj sekund, in ogenj brunhe iz betonskega velikana, skritega pod silnimi gromotami zemlje. Komaj se je dim razkadi, zagrmijo nov strahovit vzhub, znamenje, da je tudi strelivo utrdbe zletelo v zrak. Več minut tesnobnega molka. Nekaj mož prilaze iz kadečega se žrela.

»Tu doli ne more biti nihče več živ!« vzkligne nekdo izmed navzočih. Komaj je to izrekel, jamejo na desni in levi, pred utrdbo in za njo udarjati strelji sovjetskih težkih topov. Spet se vsi vržejo na tla in v šče obraze v blato. Ne samo, da je v utrdbi nekdo še živ, ampak imeti mora tudi zvezo s sovražnikom, kajti te granate so bile očitno zahtevane od oblegancev.

V presledku med bombardiranjem sestavijo udarni oddelek, ki znova previdno krene v vijugasti drob utrdbe: tri nadstropja globoko sega v zemljo. Veliki deli zgradbe so v resnici skoraj še nepoškodovani. Pionirji si s svetilkami svetijo po hodniku, odpro železna vrata in se pomaknejo nekaj korakov naprej. Druga železna vrata vodijo na levo, tretja na desno. Tišina je strahotna, povsod čuti smrtonosno zasedo. Dva moža stražita, tretji se plazi naprej, s strojno pištolo v eni roki, s svetilko v drugi. Ta odpre neka

vrata in posveti v notranjost: zaloga živih. Na policah lonci s sadno mezgo, zraven njih kupi črnega kruha. Veliki bohi slanine vise izpod stropa, v ozadiju se grmadijo zaboji konzerv. Boljševiki so bili očitno pripravljeni na dolgo oblego. Ljudje se lotijo marmelade. Ni napačna. Kaj, ko bi jo odnesli kak lonec s seboj?

Tedajci pa zažari električna luč. Pionirji odskočijo. Neke vrata se odpro. Izza njih stopi z globoko presenečenim obrazom črnolasa mlada dekle v vojaškem jopiču. Po nekaj korakih izgine skozi druga vrata. Pionirji so se takoj pripravili za obrambo. In res, vrata se znova odpro. Pokažejo se trije, štirje boljševiki z dvignjenimi rokami. Aha, vdali bi se radi? A kaj je to? Eden izmed njih nalahno mahne z roko, in že vidi prvi pionir, kako se suklija pred njim na tleh ročna bomba. Pištole zalajajo, eden, dva boljševika padeta. Ročna bomba vzbuhne, luč ugasne, vrata loputajo... V trenutku so pionirji spet na hodniku in vleko ranjene tovariše s seboj. Zadnji praznijo šaržerje svojih pištol in mečejo ročne granate. Sovražnik odgovarja takisto. Treskanje vzbuhov se sliši na vrh zemlje. Udarni oddelek se le s težavo spet dotiplje do stopnic, ki vodijo kvišku.

A zdaj je obotavljanja konec. Nova udarna skupina pod vodstvom enega izmed njih, ki so bili že spodaj, krene v utrdbo. Vsaka vrata odpro samo toliko, da po bliskovito vržejo vanjo eno, dve bombi. Vzbui treskajo od hodnika do hodnika. Tako si drzno krdelce počasi utira pot. Prostor za prostorom preiščejo: lazaret, ki je poln umirajočih, sesalno centralo, prostor za ventilatorje... dokler se mahoma ne pokaže sovjetski častnik, kakor bi zrasel iz tal. Njegovo obličje je povsem brez izraza. Roke ima dvignjene, toda v desnici drži samokres, s katerim še utedne ustreliti, preden se zruši v krvi. Svin-

čenka je zadel enega izmed pionirjev v stegno. Naglo pobero ranjenca in ga odneso nazaj.

Poskus, odpreti vrata, skozi katera je častnik prišel, prekine takšna divja salva iz strojnih pištol, da je vsem očitno: nadaljno pritiskanje bi bilo samomor. Nedvomno je tu poveljstvo utrdbe. Spet mora udarna četa nazaj, zasledovana od boljševikov, ki ji s svojimi jajčastimi ročnimi bombami kurijo za petami.

Zunaj na čistem zraku se vrši kratek posvet. Nov poskus, zajeti branilce žive, bi bil predrag. Treba je pognati v zrak vse, kar je še ostalo. Neutegoma razpostavijo po hodnikih cele zaboje dinamita. O priznahanju ni več govora. In res je vzbuh strahoten, kosi betona lete tja do Dnjestra, razstrelivo trga iz zemlje pesek najglobljih plasti. Plamen je preletel vse podzemeljske rove in porušil vsa vrata, kajti od povsod švigajo ognjeni jeziki prav iz drobovja zemlje.

Tedaj dobi skupina pionirjev ukaz, naj preišče razvaline. Raztrgana trupla članov posadke prihajajo drugo za drugim na vrh. Med njimi so tudi zogleneli ostanki dekleta, ki smo ga prej srečali. Ujetniki pravijo, da je bila nekakšna doktorica ali bolničarka, ki je imela razmerje s političnim komisarjem utrdbe. Ta komisar je med prvim nemškim napadom s pištolo ustrelil tri sovjetske vojaške, ker mu jih je mlada prijateljica ovdala, da so sumljivi nagnjenja k pobegu.

Med razvalinami se najde tudi komisarjeva velika rdeča zvezda s srpom in kladivom. Njegovi papirji so takisto nedotaknjeni. Eden izmed njih pravi:

»Nikoli se ni izneveril občim smernicam stranke, nikoli ni omahoval v svojem prepričanju, nikoli ni bil v tujini!«

Zdaj je vse to brez pomena. Rdeči trinog je mrtev.

Rim: Duce pregleduje taborišče kadetov fašističnih mladinskih organizacij (GIL) v Macchia Madami

Obale črnega morja

Celo boljševiški pisatelji, piše »Kölnische Zeitung«, prehajajo na shojene poti, kadar opisujejo kakšno vojniško po Črnem morju in pričajo za bajko o Argonavtih, o Jazonu in zlatem runu. Stari Grki so Črno morje imenovali »Pontos Axenos«, »negostoljubno morje«. In to zavoljo divjih viharjev, ki razsajajo pogosto čez njegovo površino. Legende pripovedujejo tudi o drznih starih Rusih in kozakih, ki so na malo varnih ladjah od časa do časa poveslali na odprto morje, da bi si nalovili kaj plena tja v smeri proti Bizancu.

Starega časa ni več, njegove legende so odzvenele, a tudi stvarna sedanjost nudi potovalcu po Črnem morju preoblično slikovno reči. Čelo stari Grki so bili sčasoma spremenili svoje naziranje in so Črno morje prekrstili v »Pontos Euxinos«, v »gostoljubno morje«. Gostoljubni so prebivalci njegovih obal še danes, kadar le morejo. Gostoljubje jim je nenapisan zakon in kako daleč gredo v tem, so nam opisali že mnogi pesniki in pisatelji, med njimi n. pr. Puškin, Lermontov in Tolstoj, ki so svoja najlepša leta prebili v Besarabiji, na Krimu in v Kavkaziji. Te tri dežele predstavljajo tudi najodličnejše romantične odseke od severni in vzhodni obali Črnega morja, kajti ostale obale so bolj stepe, ki razpolagajo le z malo dobrimi naravnimi pristani.

Eno teh pristanišč je Odesa, ki se ga izpopolnjevali na vso moč, da je postalo zadnje najbolj razvito prometno in trgovsko središče Črnega morja in njegovega priveska, Azovskega morja. Pogled z morja na mesto ob stepni visoki planoti je res veličasten. Mogočno vpliva granitno stopnišče z dve sto širokimi stopnicami, ki so ga boljševiki čisto »vkrščali« za svojo politično propagando in ki je znano iz filma »Potjomkin«. Od nabrežja ki učinkuje nekam trezno, vodi v višino proti najlepšemu mestnemu delu. Visoke vrste dreves odpirajo dražestno panoramo z učinkovitim pročeljem palač, kipov, bizantinskih cerkvenih kupol in stolpčev, za katero pa se skrivajo manj lepi in bednejši mestni predeli. Od revolucijskega leta 1905, preko nemirnega razdobja 1918, do 1921 je mesto sicer zelo trpelo in ga še do danes niso popolnoma obnovili.

Prebivalstvo Odesa, ki jo je dala carica Katarina II. 1794. dvigniti iz zemlje nedaleč od staroveškega Odesa, je bilo že od nekdaj pestro sestavljeno. Rusi in Ukrajinci so predstavljali sicer vedno večino tega prebivalstva, ki šteje kakšne tri četrti milijona duš, toda Zidje, Grki in Armenci so bolj odločali. Zgornji sloj je bil nazadnje še izrazitejši židovski, beda in pomanjkanje sta desetletja gospodovali Odesi, ki je bila že v carski dobi eno najnemirnejših ruskih mest in glavno mesto pogromov, to je obupnih izrazov upora proti rasno in socialno tujeemu gospostvu nad domačim elementom. »Dobri, stari čas« je bil za Odeso že davno proč, samo skopa izročila so spominjala še na Potjomkine, Narikine, Richelieuje in druge mogočne gospode, ki so tu delovali in knežje živeli. Tudi italijanski vpliv je bil v prvi polovici 19. stol. v Odesi zelo močan, tako da so bila ulična imena vsaj v mestnem središču za nekaj časa rusko-italijanska. Najživahnejši promet je imela Odesa z Levantom in Jadranom, prav zanimive in med škitalci morja zelo priljubljene so bile parniške zveze med Odeso in Petrogradom okrog Evrope.

V eni nočni vožnji prisnelo s parnikom iz Odesa v Herson in Nikolajev, ki se danes imenuje Vernolenski To sta dve mesti, ki sta nekoč zlasti kar se tiče žitne trgovine, hudo tekmovali z Odeso in kjer so imeli Zidje isto tako glavno besedo. Omeniti je tu še dake za vojno mornarico, prostrane zelene ter vrtno predele in idilične manjše kraje ob izlivih številnih rečnih tokov.

Mimo stare trdnjave Očakova nas vodi nadaljnja pot, na obzorju opazimo v jutranjem soncu rumeni pesek Nogajске in Krimске stepe, potem se pokrajinski obraz nenadno spremeni, da mu na svetu skoraj ni primere. Iz stepe se dvigajo čedalje višji griči, ki prehajajo v veličastne gore z narodovitejšimi dolinami med svojimi južnimi pobočji.

To je vzhodno Krimsko pogorje, pravi raj. Ze v Sebastopolu, ki ga poznamo iz krimske vojne smo dospeli v nov svet, v smejoči se jug z bujnim rastlinjem. Malo je še spominov na slavo, s katero je ta trdnjava pred kakšnimi devetdesetimi leti kljubovala enemu najbolj krvavih obleganj v svetovni zgodovini dokler se ni morala končno vdati. Lagodna vožnja s sebastopolsko krožno železnico nam predloči ogromnost tedanjih trdnjavijskih naprav, a vabljivejši so nemara pogledi na pokrajinsko res lepo obmorsko mesto in njegovo izvrstno naravno pristanišče.

Po nekoliko urah plovbe dospemo v Jalta z nekdajnim carskim gradom Livadijo, kjer

si naberemo vtisov za vse življenje. Tu je središče tako zvane ruske Riviere, obenem središče nepojmljivo velikega bogastva sadov, ki uspevajo v razmeroma ozkem obalnem pasu. Omeniti je zlasti krimsko trto. Gorske stene, ki se vzpenjajo do višine 2000 m, venčajo ta raj, na terasah ležijo gorske vasi in skalni gradovi, iz katerih so si tatarski kani nekoč osvajali široke predele ukrajinске stepe. Največji ruski pesniki so opevali romantično tiste dobe, ki spominja nekoliko na špansko-mavrsko dobo. Med tem pa je tatarstvo Krima zelo nazadovalo, zlasti med vladjo carja Nikolaja II. ko so se deset tisoč mohamedancev tega polotoka izselili v Anatolijo. Evpatorijski in Feodosijski dve nadaljnji krimski pristaniški mesti sta danes toliko pomembni, da ju lahko preskočimo, čeprav ima Feodosijska nekdanja Kafa Genovezov in še prej Teodosijskih starih Grkov, za seboj slavno preteklost. Današnje prebivalstvo teh krajev ne predstavlja pomorščakov v pravem pomenu besede to so le obalni mornarji in ribiči, ki se preživljajo s tem, ker mora tako pač biti. Tudi Azovsko morje je za Kerčem in njegov industrijski svet pustimo ob strani da stopimo v Novorosijsku na severna kavkaska tla. Novorosijsk se je v skopem stoletju iz ribiške vasi povzpelo do izredno živahnega modernega pristaniškega vele mesta, ki pa nima svojega posebnega obraza.

Na vzhodni obali Črnega morja je sploh zelo mnogo obalnih mest oziroma mestec in značilno je, da izvirajo imena teh krajev pogostoma ne iz kavkaskih jezikov, temveč iz turščine in tatarske, rusčine in grščine. Ze iz tega je razvidna zgodovinska razbilstost Kavkazije, kjer živi baje osemdeset različnih ljudstev. Enako razbita, razčlenjena, v čedalje višja gorovja prehajajoča je kavkaska obala, ki dobiva proti jugu tudi čedalje bolj orientalski značaj. Končno se prikazuje vse v znamenju mešice in turhana. Tu je omeniti mesto Poti, ki je bilo do mirovne pogodbe 1878. najjužnejše rusko kavkasko pristanišče. Milijone rubljev so vložili Rusi v gradnjo njegovih pomolov, ki jih je divje valovje vedno znova požiralo in uničevalo. Ko je postal Batum ruska posest, pa je Poti izgubil skoraj vse svoj pomen in Batum, ki učinkuje še danes na zunaj popolnoma turško, je postal središče vzhodnega Črnega morja, središče pravilne dežele Kolhide, ki je bila nekoč cilj Argonavtov in ki je še danes prebogata z vinom in sadjem. Tudi čaj prideluje jo v novejšem času na njenih tleh.

Največje letalo

V tovarnah Seattle na obali Pacifika gradi letalska družba Boeing nov preko-oceanski Clipper »A 314«, ki bo največje letalo na svetu. Letalo bo štirimotorno, težko 40 ton. Namenjeno je za potniško linijo Pacifika. V svojih rezervoarjih bo nosilo do 22.700 litrov nafte.

A NEKDOTA

Filmski igralec Hans Leibelt je dejal nekoč v najbolj resnem tonu nekemu kolegu:

»Ali si slišal, da sedaj vsa pisma odpirajo?«

»Za božjo voljo, čemu pa?« je vprašal oni.

»Zato, ker jih drugače ne morejo čitati!« je odgovoril Leibelt.

VSAK DAN ENA

»Pozor! Sedaj mora kihnit!«

Sodelovanje italijanskih brzih čolnov in letal v pomorski in letalski bitki na osrednjem Sredozemskem morju

„Idealni mladenič“ Janete Blairove

Ameriška filmska igralka Janet Blairova je obiskala glavna ameriška vseučilišča z namenom, da poišče »idealnega mladeniča«, in je potem izjavila, da bi moral biti ta idealni tip sestavljen iz sposobnosti in kakovosti desetih različnih tipov. Slušatelj Harvardovega vseučilišča

ima po njenem naziranju uglajenost mladeničev najboljše družbe, je idealen kot tovariš pri plesu, fin kavaler in vlijuden sobesednik. Z mladeničem iz Yalea je obisk gledališča užitek, ker pozna prav dobro vse, kar se tiče življenja na odrin in je razumen vodnik v tem področju znanja. Massachusettski tehnološki zavod proizvaja dobre sportnike, ki so tehnično izvrstno podkovani in nesposobni, da bi svoje napake zvrčali na svojega tovariša. Mladenici z vseučilišča Virginije so idealni tovariši za deževno nedeljo: z globoko prepričljivostjo znajo povedati koš sladkih reči, ki imajo to prednost, da nikogar ne obvezujejo. Naslednji dan je vse končano in vsak gre svojo pot.

Student Kalifornijskega vseučilišča se je rodil kot igralec tenisa. Tenis ljubi bolj nego ljubezen in tudi najočarljivejše dekle mu je samo kos lesa, če ne zna v rokah držati raketa. Notre-Dame pa proizvaja drug tip študenta, ki vidi vse skozi »omrežje« nogometnega igrišča. Pozna po imenu vse nogometne šampione dotičnega leta in se spominja rezultatov vseh iger v zadnjih treh ali štirih letih. Mladenici iz Princetona je idealen za kakšen sestanek v izgubljenem času. Je dober spremljevalec in se zna napraviti zanimivega, če mu tovarišica ugaja.

Nasprotno je študent vseučilišča v Tennesseeju vzoren junak kakšnega majhnega poletnega romana. Ni preveč izbirčen in se ne ustavlja na pol poti. Komplimenti, ki jih dela svoji izvoljenki, so prave ljubezenske pesmi. Mladenici iz Stanforda so spet uporabni za življenje brodomorcev na kakšnem zapuščenem otoku. Imeli bodo s seboj toliko posla, da bodo dali ženski mir. Študenti iz Rotgersa so končno priporočljivi za dekleta, ki iščejo dobrega moža. Življenje jemljejo, kakršno je in ker imajo z ženskami malo izkušenj, bodo gledali v lastni ženi zbirko vseh polnosti.

Ni znano, da-li je filmska zvezda vse te stvari zvedela teoretično ali praktično. Vsekakor ima Amerika v primeri s sedanjimi časi velike skrbi.

Levje mesto

V časopisih pogosto beremo ime mesta na Daljnem vzhodu: Singapur. Odkod je dobilo to mesto svoje ime? Beseda Singapur je sestavljena iz singa, kar pomeni lev, in pura: mesto. Levje mesto, in vendar, kar se ljudje spominjajo, ni bilo nikoli levov ne v Indiji ne v Maleziji.

Novo zdravljenje sladkorne bolezni

Zdravnika doktorja Francis Lukens in Curtis Dohan iz Filadelfije sta objavila svojo novo metodo za zdravljenje sladkorne bolezni. Ta metoda temelji na diagnozi začetnih pojavov te bolezni in na tem, da dajeta bolnikom takoj določene količine inzulina. Zdravnik pravi, da se njuju zdravljeni način v tem diametralno razlikuje od načina večine zdravnikov, ki zdravijo začetno stopnjo sladkorne bolezni s tem, da omeje samo količino sladkorja in zapisujejo inzulin samo v primeri potrebe.

Poroke po radiu

Ob priliki petstote nemške radijske oddaje za oborožene sile so izvršili te dni po radiu 12 porok vojakov na fronti in njih zaročenk v Berlinu. Poročni uradnik je za to priliko premedil svoj urad v radijski studio in preden je stopile zaročnice ter priče, medtem ko so ženini izrekli svoj »da« preko oddajnih postaj radijskih kronistov propagandnih kompanij. V svojih 500 oddajah za vojsko je nemški radio doslej posredoval okrog 90.000 sporočil sorodnikov vojakom na fronti in v 87.000 primerih je šlo za sporočila, da se je vojaku doma rodil otrok.

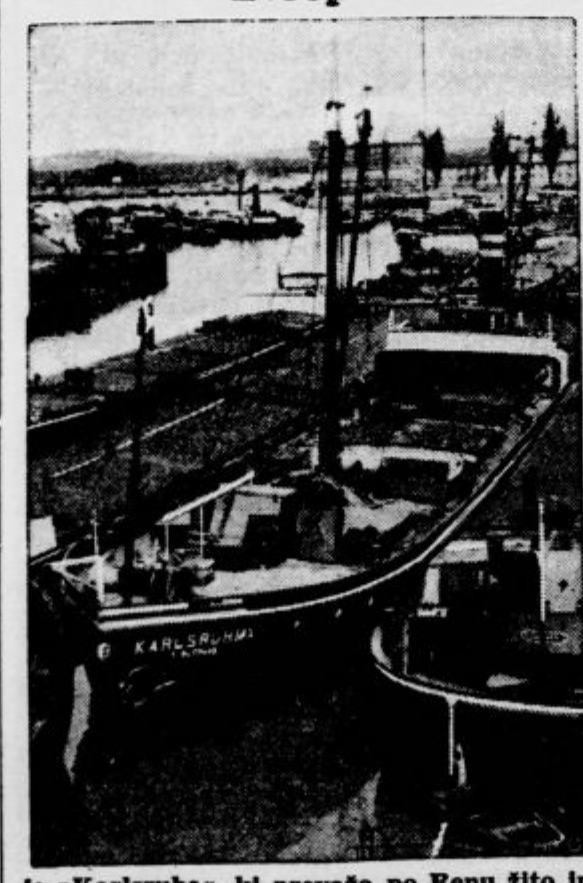
Ameriška resnost

Katoliške cerkve v Clevelandu so, kakor poročajo italijanski listi, sporočile preko svojega glasila, da v njih za poročne obrede odslej ne bodo več svirali poročne koračnice iz Wagnerjevega »Lohengrina«, in sicer zato, ker je bil Wagner Nemec. Za nadomestek je žena filmskega igralca Chaplina, Paulette Goddardova, pristopila k organizaciji za zbiranje aluminija v korist oboroževalne industrije in je obljubila, da bo možu, ki bo v tednu nabral največ te kovine, darovala »poljub«, in sicer ne bo šlo za »navaden poljub«...

Japonska vraža

Posebno praznovanje poznajo Japonci. Tam se vsako bojazljivo ogiba gorkega stola, na katerem je sedel pred njim drug človek. Takšni »pogreti« sedeži seveda tudi v Evropi niso priljubljeni, toda na Japonskem se jih ogibajo iz čisto drugega vzroka. Razširjena je namreč vraža, da prevzame dotični, ki uporablja gorki stol svojega prednika, vse njegove križe, skrbi in nadloge. In ker ima, kakor povsod, tudi na Japonskem vsak celo kopico skrbi, zato se Japonci tega varujejo na ta način, da potrkajo s svojego nogo ob sedež, s tem čar baje izgine in gorki sedež se lahko uporablja brez zlih posledic.

Največji rečni tovorni parnik Evrope

Je »Karlshafen«, ki prevaža po Renu žito in drugo blago. Naloži lahko 1305 ton in je širok 10 metrov

Med viharjem je najlepša prilika, da prideš do novega klobuka.

SPORT

Revanša bo v septembru v teniškem dvoboju med Trstom in Ljubljano

Včeraj smo v kratki beležki v zvezi z uspešnim gostovanjem teniške Ilirije v Trstu napovedali tudi — vsekakor po samih italijanskih virih — da bodo Tržani (Ebner, Polacco in vsa družba, ki je preteklo nedeljo tako prisrčno sprejela Ljubljano) vrnil v Ljubljano obisk že kar danes — nedeljo.

Napoved, ki se je že sama po sebi zdelo malo verjetna — tako hitro se taki dvoboji ne dajo ponavljati — se je točno izkazala za — netočno. Zaradi sigurnosti smo se v stvari obrnili kar na najbolj pristojnega, ki smo ga našli — kje pa drugje — na teniških igriščih pod Čekinovim gradom. Boris Smerdu nam je pojasnil, da so se tržaški kolegi (naši namreč) glede

dneva te povratne tekme zmotili nič manj kakor za mesec dni. Res je sicer, da je revanša v Ljubljani sicer ena stvar in tudi ona je prav, da tržaški igralci težko čakajo, da bi obiskali metropolo nove pokrajine in obenem poskusili doseči drugačen izid dvoboja kakor na domačih tleh, toda navsezadnje skoraj ne gre, da bi se isti ljudje v sportni borbi — čeprav je vojna in nikjer ne gre tako kakor nekoč — srečavali kar nedeljo za nedeljo. Tako je zdaj dogovorjeno, da pridejo tržaški teniški gostje v Ljubljano prve dni septembra in takrat se bomo lahko videli na svoje oči, kakšno je prav za prav razmerje teniških sil med tema dvema sedaj najbližjima sportnima središčima.

To bo velika dirka

Kolesarji iz Gorice pridejo v Ljubljano in se vrnejo mimo Trsta spet v Gorico. Zmerom bolj se kažejo oblike prve sportne prireditve, ki bo zdaj iz starih krajev Italije poživila sportni duh pri nas. To bo kolesarska dirka, na katero smo se že nekajkrat povrnili v teh dnevih, ki jo pripravlja gorški odbor CONIA in katere izvedba je poverjena tamkajšnjemu bojevnemu vidnejšim italijanskim tovarnam in kolesarskim društvom ter jim obenem priloži prijave, ki morajo biti priveditjem vrnjene do vključno prihodnjega torka. Za to dirko bodo izdali tudi posebno publikacijo, ki bo vsebovala vse podrobnosti o njej ter povrh tega še razne članke in mnogo slikovnega gradiva.

Zaradi posebnega zanimanja Visokega Komisarja Ekse. Grazziola za to prireditelji bodo v Ljubljani kakor tudi po drugih večjih krajih nove pokrajine razpisane za prvoizprane v teh krajih še posebne nagrade. Prav tako bodo dirkači posebej nagradijeni tudi ob prihodu v Trst in Gradiško na povratku kakor tudi v Ajlovščini in na Črnom vrhu nad Idrijo na poti proti Ljubljani.

Goriški Federale narodni svetnik Molino, ki je sprožil misel za to novo klasično dirko, je razen tega odredil, naj se razpišejo

še tri posebne denarne nagrade, ki bodo razdeljene med najboljše tri vozače iz Oborožene sile. Zelo verjetno bo posebno nagrado dobil tudi oni vozač, ki bo prvi dosegel najvišjo točko na vsej progi, in sicer kot 852 m na prelazu na Logu pri Črnom vrhu.

Da bodo mogli vozači brez težav in formalnosti preko stare meje pri Kalcah zloroma preko Planine, bodo politična oblastva v Gorici izdala za vse dirkače skupen potni list. Vsi ostali udeleženci — zastopniki tovarn, novinarji, fotografi in drugi — bodo morali vsak zase poskrbeti za propustnice.

Kolesarska federacija poudarja vedno znova poseben pomen te prireditve in računa z gotovostjo, da se bodo dirke udeležili vsi najbolj znani dirkači ne samo zaradi tega, ker gre za prvo sportno manifestacijo v znamenju oživitve sportnih stikov med starimi pokrajinami in novo pokrajino, temveč tudi zaradi tega, ker je za zmagovalno tovarno razpisano dragoceno darilo nacionalnega direktorija stranke, ki bo letos zmagovalcu prešlo v prehodno last, izročeno pa bo dokončno po treh zmagah iste tovarne, čeprav ne zaporednih.

Izogibajmo se nepremišljenih dejanj!

„Sic transit gloria mundi...“

Kakor je po velikih na novo urejenih državah sport dosegel in dosega še vsak dan lepše uspehe, tako se je onstran Oceana »v deželi neomejenih možnosti«, v Ameriki, izmislil v odurni profesionalizem, ki je tudi med najboljšimi predstavniki te stroke že terjalo svoje žrtve.

Cisto neznanja je bila časopisna notica, v kateri je bilo objavljeno, da je postal Jonny Weissmüller kopalni mojster v nekem plavalnem klubu v Kaliforniji, in vendar je za to napovedjo skrite toliko resnične tragike. Tarzan iz filmov je bil še pred nekaj leti čudovit in občudovan plavalec, ki je dosegal rekorde, kjer in kakor je hotel. Njegovo ime se je blestelo na vrhu vseh sportnih listov in rubrik, posledica njegove slave pa je bila seveda, da so se takoj začeli zanj zanimati židovski kupci in prekupevalci, ki so si se želeli dolarjev. Tako so prišli tudi do Weissmüllerja ter ga s kožo in kostmi prodali enemu onih manažerjev, ki svoje »varovance« dočela izmaza, potem pa, ko njihovo ime ne pomeni nič več, vrže na cesto.

Tako je bilo tudi pri Weissmüllerju! Tega divnega plavalca so vzeli k filmu in ga uporabljali za znane atrakcije na platnu, ogromni zaslužki pa so tekli v žep njegovega manažerja. Jonny se je moral po raznih kopališčih in zbirališčih brezdelnega sveta kazati za denar, in sicer celo tako, da so zanj kar vozili s seboj ogromen akvarij, v katerega so ga izpustili za vsako prireditve posebej. Tako je Weissmüller zmerom bolj propadal, bančni računi njegovega manažerja pa so rastle. Danes je Jonny zadovoljen, če dobi nekaj dolarjev napitnine kot kopalni mojster.

Druga taka žrtev profesionalnega sporta se piše: Jessie Owens. Črni tekač, senzacija zadnje olimpijade, se je bil komaj vrnil domov, ko so že padli po njem židovski mešetarji. Jessie je bil brez dvoma čudovito dober na tekašišču, toda o poslovnih zadevah menda ni imel pravega pojma. Drugače si vsaj ni mogel tolmčiti, da je sklenil pogodbo, po kateri se je obvezal, da bo startal skupno z dirkalnimi konji in psi najhitrejših pasme, vse seveda samo za dolarje. Ko pa so dolarji prišli v blagajno, jih je v glavnem pobasal njegov manažer, Owens pa po 6 mesecih ni mogel več premikati svojih hitrih

nog. Te izdelane noge, s katerimi je znal teči hitreje kakor vsi ljudje na svetu, so zaradi nesmiselnih in prevelikih naporov izgubile vso prožnost in so Jessiu odpovedale službo.

Tako tudi njegova usoda ni bila drugača, na kakor vseh onih velikih sportnikov, katerih slavo so vzeli v roke ljudje, ki jim je šlo le za dober posel. Še enkrat se je potem pokazala Owensova slika v svetovnih listih, toda takrat je bil naslikan samo še takrat, ko je pomival posodo v nekem hotelu na ameriškem Zapadu.

V nekaj vrstah

Beograjski sportni klub SK Mitić pripravlja velikopotezne načrte za zgraditev lastnega stadiona v predmestju Čukarici. Novi stadion naj bi imel samo prostora za nogometne igre, temveč tudi sodobno dirkališče za kolesarje. SK Mitić hoče svoje delovanje zdaj sploh še bolj razširiti in ustanoviti razen že obstoječih sekcij še dve, in sicer smučarsko in boksarsko.

V zaključni igri za madžarsko prvenstvo v vaterpolu je UTE zmagal proti pokalnemu prvaku MAC s 4:1, čeprav prejšnji prvak ni mogel nastopiti s svojim odličnim igralcem Halassijem. UTE iz Budimpešte ima po zadnjih uspehih spet najmočnejše moštvo v madžarskem vaterpolu.

SK Mars: Pozivajo se vsi igralci I. moštva, rezerve in juniorji, da se danes ob 9. zglase v garderobi za tekmo na našem igrišču za Kolinsko tovarno. Obenem se opozarja igralci I. moštva in juniorji, da so treninjski skupni, in sicer vsak tork in četrtek ob 17. dalje, ne pa ločeno, kakor je bilo že objavljeno. Načelnik.

Planinci, ogledjte si Kočevsko!

Ljubljana, 9. avgusta
Planincem je malo znan ta del naše ožje domovine. Kočevska deželica zasluži vsaj po značilnosti in krajepisnem in planinskem stališču. Zelena pašniki, pisana polja, svojevrstne prijazne vasice in temni, hladni brezkončni gozdovi označujejo to zemljo. Kdor si želi polnega hladu, miru in počitka v zdravem planinskem zraku, oplojen s prijetnim vonjem bora in smreke, naj poseti Kočevsko, kjer dosežejo gore višino nad 1200 m, nekatere s krasnim pogledom in bogato planinsko floro.

Slovensko planinsko društvo je tudi v tem predelu Ljubljanske pokrajine skrbelo za zavetlišča. Gozdarji v gozdarskih hišah dajo na razpolago prenočišče v opremljenih sobah članom SPD, ako se izkažejo s člansko izkaznico, overovljeno od društva za tekoče leto. Dovoljenje za prenočevanje v imenovanih postojankah si je treba preskrbeti pred postopom teh hribov potom SPD v Ljubljani. Za posetnike Gošenškega Snežnika prideta v počev čuvalnica v Mrzlem studencu in gozdarska hiša v Ravnah, za posetnike Borovskih hribov gozdarska hiša v Ravnah, za posetnike Stojne (Fridrihtajna) lovska kočica na Stojni, od koder da ključ čuvar Kaštanek v Livolu, in za posetnike Roga gozdarska hiša na Rogu. Pri posetu vseh teh predelov na Kočevskem pa morajo planinci poplačati divjadi. Z uporabo gori navedenih gozdarskih koč imajo člani SPD nadaljnjo ugodnost, da najdejo zavetlišče na svojih izletih po planinskih predelih Kočevske. Kdor želi še podrobnejše informacij o izletih na Kočevsko in o uporabi gozdarskih koč, naj se oglasi v društveni pisarni SPD v Ljubljani.

MLAD FILOZOF

Učitelj: »Povej nam, Janezek, kako pravimo človeku, ki popusti, kadar nima prav?«

Janezek: »O takem človeku pravimo, da je pameten.«

Učitelj: »Nu, kako pa pravimo človeku, ki popusti, četudi ima prav?«

Janezek: »To so pa oženjeni, gospod učitelj!«

POLICIJSKA

'Anica (svojemu kavalirju stražniku): »Kdaj me boš vzel?«

France (stražnik): »Kadar boš kaj ukradla.«

LEP ŠOPEK

Francelj je zelo zaljubljen V nedeljo popoldne seveda pride obiskat svojo Nežiko. Prinese ji šopek.

— Joj, kako je lep, navdušena vzdihne Nežika in takoj nato vroče poljubi Francelja.

Francelj ne bodi len šine po poljubu pokonci in hoče skozi vrata.

— Kaj ti pa je, kam pa bežiš?

— Grem po nov šopek, se odreže Francelj.

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službe, plača za vsako besedo L. —30, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za žentive in dopisovanja se računa vsaka beseda po L. 1.—, taksa L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Mali oglasi

Za pismene odgovore je priložiti
L. 1.50 v znakmah

Službo dobi

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Servirko

(natakarico), dobro moč, sprejme hotel Strukelj. 14011-1

Poverljive

zastopnike v vseh večjih krajih Ljubljanske pokrajine sprejema zavarovalnica »Assicurazioni Generali« in »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra c. 2. 13508-1

Deklica

šole prosta, poštena, ki se morda težko preživlja, dobi takoj mesto. Vsa okriba v hiši. Dolenc, Čopova 10, Ljubljana. 14063-1

Vdovo

25 do 30 let, izobraženo, pošteno in čedno, ki zna gospodinjiti, sprejme. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14033-1

Učenko

za trgovino meč, blagom v Ljubljani sprejme. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovina«. 13988-1

Praktikantinja

za pisarniško službo, večje strojepljivo, sprejme. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Urina«. 14003-1

Natakarico

veščo italijancino, z malo kavčico, sprejme. Mestni trg 13. 14043-1

Modistko

dobro delavko, sprejme takoj salon Mira, Mestni trg 7. 14071-1

Več čevljarških pomočnikov

in čevljaršica vajuca sprejme Josip Bitenc, Tyrseva c. 37B, Poštni dom. 14061-1

Mlajšo sodelavko

sprejme za izvrševanje lahke sodelavne oblike. Potreben kapital do 3000.— lit. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 14116-1

Sobarica

pridno in pošteno dekle, vajena vseh hišnih del, ki je službovala pri boljši družini, dobi zaposlitev s 15. avgustom. Ponudbe se pošlji na K. Cerneli, Ljubljana. 14173-1

Inteligentno dekle

za vsa hišna dela, ki zna tudi kuhariti, iščem k mali boljši družini. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 14084-1

Sodar

ki se razume tudi na kletarstvo, privedenih delavcev, pošten, zanesljiv in trezen, dobi mesto pod dobrimi pogoji. Ponudbe se pošlji na K. Cerneli, Ljubljana. 14146-1

Frizersko vajenko

pridno in pošteno, sprejme Benda Vinko, Ljubljana, Erjavčeva 15. 14150-1

Mehaničar

mlad, išče zaposlenja. Sposoben za popravila koles, avtomobilov, kompresorjev in silico, kakor tudi za pisarniška in druga dela. Njegov vseh poslovalnic Jutra. 14029-2

Natakarice!

Zadruga gostilna v Ljubljani sprejme takoj v službo popolnoma izveščano natakarico. Pismene ponudbe, katerim naj se priloži slika in v katerih naj se navedejo rojstni podatki ter dosežene zaposlitve, prosimo poslati na ogl. odd. Jutra pod »Zadruga gostilna«. 14144-1

Postrežnica

za popoldne iščem. Naslov: Rožna dolina, C. VII-15. 14131-1

Pletiljo za nogavice

sprejem, Majžon Josipina, Dolenska c. 48 f. 14094-1

Postrežnica

zanesljivo in pošteno, ki je večja vseh hišnih del in ki ima po možnosti kolo, iščem. Levčeva ul. 7. prtlj. 14117-1

Uradnik

vešč knjigovodstva in ostalih komercialnih poslov, zmožen perfektno italijansko, mlajša agila moč, po možnosti iz gradbene stroke, dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slovenski uradnik«. 14124-1

Postrežnica

mlado, sprejme Kušar, Miklošičeva c. 13/III. Prednost imajo one, ki stanejo pri starših. 14176-1

Službe išče

Beseda L. —30, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—.

Sposoben mladenič

zdrav, bišil oronik, išče kakršne koli zaposlitve v Ljubljani ali drugje; zmožen je tudi pisarniških del. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in hvaležen«. 14021-2

Mlada postrežnica

išče zaposlitve nekoliko ur dnevno ali 3—4 dni tedensko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštena postrežnica«. 14062-2

Fina šivilja

se pripravlja na dom, za šivanje plaščev, kostumov in oblek. Gregorčičeva ul. 7a, prtljice, levo. 14061-2

Trgovski pomočnik

išče primerno zaposlitve. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vešč italijancino«. 14076-2

Starejša dekle

ki zna tudi dobro šivati, išče službo. Gre tudi za postrežnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dekle«. 13991-2

Fant

z malo maturo, star 16 let, zdrav in močan, ki ima veselje do trgovine, se želi izučiti pri dobrem gospodarju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13930-2

Prazno ali

opremljeno sobo separirano, v bližini centra, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Grgib. interiere«. 13993-2

Postrežnica

išče delo, gre tudi prtljati na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12873-2

Iščem mesta

izagovore ali manipulanta. Imam dolgoletno prakso ter sem vešč vseh pisarniških poslov, kakor tudi vse manipulacije trdega in mehkega lesa. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zagovornik«. 13837-2

Restavracijska kuharica

perfektna, mlajša, išče službo za takoj. Gre tudi za boljši družini ali samemu gospodu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spretna«. 14032-2

Starejša uradnica

perfektna in nemščini in slovenščini, išče službo. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14051-2

Fant

pošten, star 28 let, išče zaposlitve za slugo ali kaj siličnega. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14047-2

Jurist

s sedmimi leti sodne prakse in sodniškim izpitom, išče primerno zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jurist 10«. 14108-2

Učitelj

ki obvlada italijanski in francoski jezik, prosi kakršne koli zaposlitve. Pisarne, instrukcije, postrežba pri bolnikih, delo v naravi ali kar koli. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skromen«. 14109-2

Blagajničarka

želi premenjati službo. Nastopi tudi kaj siličnega. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14107-2

Perfekten

knjigovodja prirovesnem, nemškem, italijanskem, hrvaškem jeziku, sposoben voditi samostojno tudi večje podjetje. Išče primerno zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tudi pol dnevnem«. 14089-2

Bivši intendantski oficir

z akademijo, dolgoletni blagajničar, po višjih in nižjih službah, vešč knjigovodstva in vseh pisarniških del. Strokovnjak v robnoznanstvu, dober poznavalec tekstilne, kožarske in mlinške industrije, odlični daktilograf, išče kakršne koli službo v Ljubljani ali na deželi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Notranje«. 14138-2

Lesni manipulant

vešč slov., nem. in italijanskega jezika v govoru in pisavi, vodenja skladišča, pisarniških del, išče službo za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilen 34«. 14142-2

Prazno ali

opremljeno sobo separirano, v bližini centra, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Grgib. interiere«. 13993-2

Kovaški pomočnik

mlad, išče primerno zaposlitve. Fajdiga V., p. Stari trg, Rakek. 14153-2

Postrežnica

išče zaposlitve dopolne ali popoldne ali dvakrat do trikrat tedensko, po možnosti k starejšemu gospodu ali gospe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna in poštena«. 14125-2

Šivilja

izdeluje in popravlja poceni obleke, kostume, plašče in perilo. Gre tudi ven ali na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14170-2

Velikocvetni

bogato cvetoči hortenziji v čebričih, čebulice raznih narcis in druge trajnice, prodam. Cernetova 28, Sp. Siska. 14005-6

Pisalni stroj

v kovčgu, še popolnoma nov, namočen model, po ugodni ceni takoj prodam. N. Gerovac, Kolodvorska 8, dvoristi. 13949-6

Električni rešo

z dvema ploščama in regulacijo, ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »10106«. 13918-6

Vsakovrstni predmeti in klobučevina

za modiste na debelo in drobno: L. Bellini — Trieste — Via Battisti 13. 13891-6

Milo za britje

Vam nadomesti kremo »PALOMA«, ki v vsakem oziru prekaša najboljša mila za britje. Doza po 1 kg Lit. 23.—. Ing. Kerže Pavel, Ljubljana, Rudnik 24. Tel. 44-76. 14006-6

Oljinate barve

ribane na pravem lančnem fincu, laki in emajli, slikarsko milo, razni firmi, suhe barve, karboline, najugodnejše pri ing. Kerže Pavel, Ljubljana, Rudnik 24. Tel. 44-76. 14006-6

Rolleflex-foto

prodam. Ogled ob 13. do 15. ure: Sepaher, Stari trg 32/1. 14015-6

Spalne otomane

ugodno prodam v različnih velikostih. Gosposka ul. 11. tapetnik. 14014-6

Zračnice in plašče za kolesa

veščo količino, prodam. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmerne cene

FIERA DEL REICH SEJEM-RAJHA **AUTUNNO 1941 LIPSIA JESEN 1941 LIPSKO** **APERTURA 31 AGOSTO OTVORITEV 31. AVG.** **NOTEVOLI RIDUZIONI FERROVIARIE • ZNATNI POPUSTI NA ŽELEZNICAH**

Rappresentante Onorario Regionale
per Lubiana

Castell pokrajinski zastopnik
za Ljubljano

Ing. G. TÖNNIES — LUBIANA — TYRŠEVA 33, tel. 27-62

Sobo in kuhinjo

Išče zakonski par brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 1. septembra 1941. 14053-21a

Sobo in kuhinjo

ali veliko prazno sobo v centru išče gospodična, ves dan odsotna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 14045-21a

Enosob. stanovanje

v Šiški ali za Bežigradom išče dve odrasli osebi s 1. septembrom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. Bežigrada. 14136-21a

Sobo odda

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Najhitreje oddate

sobo ali stanovanje za neveljavne stranke, dobrih plačilnih pismenarje »Realiteta«, — Presernova 51, poleg trafike. Za najemodavce posredovanje brezplačno! 13639-23

Elegantno

separirano sobo z dvema posteljama, balkonom in souporabo kopalnice, zračno in solčno, v središču mesta, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14035-23

Oporemljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14038-23

Prazno sobo

z vzhodom s stopnišča, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14036-23

Lepo prazno sobo

oddam 15. avgusta. Vhod separiran. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13999-23

Sobo

prazno, oddam s 15. avg. boljši gospodični. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14049-23

Sobico

s prostim vzhodom, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14055-23

Prazno sobo

s posebnim vzhodom, oddam takoj. Langusova ulica 17 (Mirje). 14069-23

Oporemljeno sobo

lepo, zračno, sončno, s souporabo kopalnice, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14167-23

Oporemljeno sobo

z dvema posteljama oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13281-23

Oporemljeno sobico

oddam. Mencingerjeva 51. 14078-23

Prazno sobo

oddam strogo solidnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14092-23

Lepo svetlo sobo

za dva gospoda oddam s 15. avgustom. Gosposvetka cesta 13.99. 14159-23

Prazno sobo

in kabinet s souporabo kopalnice, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14121-23

Boljšemu gospodu

oddam lepo sobo za takoj. Vprašati od torka dalje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14105-23

Oporemljeno sobo

oddam dvema gospodoma s 15. avgustom v Hrenovi 6, levo. 14171-23

Lepo zračno sobo

oddam za 15. avgust s souporabo kopalnice in posebnim vzhodom v Malgajevi ul. 4 (Ilirija), visoko prihl., levo. 14172-23

Oporemljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom, sončno, v vili blizu Vis. komisarja, oddam za 1. septembra boljšemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14070-23

Sobe išče

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Sončno sobo

išče gospod za takoj za Bežigradom ali v Šiški. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sončna soba 50«. 14174-23a

Dragocenosti

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

CERNE — juvelir,

Ljubljana, Wolfova ulica 8-34

Kapital

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

20.000 ali več lir

lahko vložite zelo dobičkonosno in stoodstotno sigurno samo za nakup večjih količin blaga. Tudi aktivno sodelovanje v vpletni trgovini, center, velik, lep lokal, moške. Stročkovno znanje ni potrebno. Nujne oblike. Birne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Specialen predmet«. 14103-16

Financiranja

event. tihega družabnika iščem k dobičkonosnemu podjetju. Potrebni kapital 25 do 30.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobičkonosno«. 14130-16

Vse denarne in

trgovske posle izvršim hitro in točno. — Obrnite se na: RUDOLF ZORE, Gledališka ulica 12. — Telefon 38-10. 14161-16

Radio

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

4cevni radioaparat

znane »Philips«, prodam. Dimnik Franc, Sneberje 70, D. M. Polje. 14058-9

Prvovrsten radio

vzajem za nekaj mesecev v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Radio«. 14151-9

Pohištvo

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Kuhinje in spalnice

najnovije mode, najceneje dobite pri Severju, Tržaška cesta 17. 14040-12

Otomane spalne

ugodno prodam v različnih barvah. Gosposka ul. 11. tapetnik. 14014-12

INSERIRAJ V „JUTRU“

Oprema

zaradi izpraznitve lokala, ugodno naprodaj. Trgovinski pult, stelaže, več starih jedilnic, stoli in drugo pohištvo. Tyrševa cesta 12, dvorišče, Mathian. 14104-12

Moderno spalnico

v orohovi korenini, politirano, in otroško postelico, prodam. Mizarstvo »Ličene, Solška 5. 14090-12

Starinska salonska

garnitura kanape, 3 fotelji in ovalna miza, naprodaj. Tyrševa c. 69a/l., desno. 14087-12

Spalnico

kompletno, in predsoho, kupim do 5000 lir. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14179-12

Auto, moto

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Fiat Topolino

dobro ohranjen, prodam. Semraic Janko, gostilna Sv. Križ, Ljubljana. 13989-10

Bencin

se ne bo več dobilo in se z njim brez izjeme ne bo smelo več voziti. Zato si pustite predelati Vaš osebni ali tovarni avto na pogon z ogeljem v SPECIALNI GENERALNI DELAVNICI, Tyrševa 13, Figovec (levo dvorišče). 14083-10

Mali tovarni avto

predelan na pogon z ogeljem in

motorno kolo

s priklopo ali brez, tudi predelano na pogon z ogeljem. Obe vozili kot v novej stanju za skoro aktivno ceno naprodaj. — Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14081-42

BMW 500 ccm

dobro ohranjeni motorni kolesi in varilni aparat (karbid), kupim takoj. Franc Jereb, Polhov Gradec. 14133-10

NSU 250 ccm

dobro ohranjeni motorni kolesi in varilni aparat (karbid), kupim takoj. Franc Jereb, Polhov Gradec. 14133-10

Kolesa

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Novo damsko

(Sportno), poceni naprodaj. Franciška ul. 10. 14037-11

Novo italij. kolo

z lesenimi obroči, in dinamom, naprodaj. — Vprašati: Središka 8, Moste. 13990-11

Damsko kolo,

radioaparat petcevni, starejše tipe, dober sprejemnik, Lir. 600.—, Kolo najnovijšega tipa, elegantne oblike, posebna oprema, naprodaj. Kupim BMW motorno kolo 500 ccm. Informacije: OSTROŽNIK, trgovina, Pasaža. 14072-11

Novo damsko

in moško kolo najfinjši italijanski športni model, z originalnimi Pirelli-gumami, zelo ugodno naprodaj. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14082-11

Italijanska kolesa

»Legnano«, in druge znamenite, moška in ženska ter športna, prodaja ugodno »Triglave, Resljeva 16. 14149-11

Moško kolo

solidno, malo rabljeno, prodam. Ogled od ponedeljka v Galtetovi ul. 9/l. 14164-11

Prodaj

žensko, moško in športno kolo. Fantini, mehanik, Celovška cesta 42, dvorišče. 14157-11

Nerabljeno

novi kolo prvovrstne italijanske znamke, prodaj Gorjanc, Miklošičeva 15. 14178-11

Les

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Hrastove deske

popolnoma suhe, debeline 18—55 mm, po 4 m dolge, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14009-15

Informacije

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Interprete giurato

della lingua italiana, zaprišeni tolmači za italijanski jezik dr. Mikuletič Fortunat, Kraljeva Petra trg 9 — tel. 34-32. 36-31

Preključem

da nisva plačnika za dolgo, ki bi jih kdor koli napravil na najino ime. Alojz in Marija Rebec, gostilna Šir, 14110-31

V najem

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Vinotoč

izbrano iđo, oddam zaradi smrti. — Koncesija se prenese samo iz Ljubljane, Breg 2. 14140-17

Večje skladišče

po možnosti s pisarno ob Tržaški cesti med Vičem in Brezovico, najemem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pogojni in opise«. 14166-17

Obrt

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

»Triglave«

izdeluje ščetke in čopiče, Breg 8. — Kupujem žimo in ščetine. 14159-30

Lokali

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Vinotoč

zaradi bolnišni ugodno oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra točka«. 13823-19

Mlekarno

v centru Ljubljane takoj oddam radi preselitve. Poizve se: Ivan Gabrenja, Beethovnova 15. 14086-19

Lokal

za brivsko-frizersko obrt, na prometnem mestu, iščem. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14098-19

Shrambo iščem

ali drug primeren suh prostor za shranitev strojev. — Prijava na pisarno M. Kovarčič-Lunder, Rimska c. 7, pritičje. 14153-19

Iščem hlev

v najem za konje, z dvoriščem, in event. stanovanje poleg ali blizu. Prijava na pisarno M. Kovarčič-Lunder, Rimska c. 7, pritičje. 14152-19

Poslovne prostore

visokopritlično, 3 sobe, pritlikline, oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zračna pošta«. 14181-19

Gospodična

solidna, želi spoznati gospoda nad 27 let. Le resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jeseno«. 14059-24

Živali

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Prodaj kobilu

staro 9 let, rdeče barve, Visoka 170 cm. Cena po dogovoru. Poizve se pri Ivan Campa, St. Jernej, Dolenci. 13858-27

Pes

ilirski volčjak, dober čuvaj, poceni naprodaj. — Zg. Šiška., Prelovcova 10. 14039-27

Bernardina

mladeža, kupim. Klemenčič, Kreckov trg. 14073-27

Kunce čreslovce

(Blak and tan) ter bele orjake, odrasle in mladiče, prodaj Ferič, Zalag, čuvajnica 378. 14091-27

Pridelki

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Inkarnat deteljo

dobite pri SEVER & Komp., Ljubljana, Gosposvetka cesta 5. 13950-33

Suhe gobe

kupujem po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Florijanska ulica 37, Ljubljana. 14020-33

Do 10 kg medu

dobrega, zdravega, kupim. Naslov in ceno pustiti v ogl. odd. Jutra. 14147-33

Stroji

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Lokomobilu

parno, rabljeno, najmanj 80 KS, kupimo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lokomobil«. 13928-29

Pletilni stroj

št. 10, dolž. 80 ali 100, kupim. Event. ga vzamem tudi v najem proti odškodnini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pletilni stroje«. 14145-29

Šeping

kombin. z rezkalnim strojem, brusilni stroj, transmisije, jermena, naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14134-29

Glasbila

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Dolg klavir

zelo dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14048-26

Filatelija

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Filatelija Modrijan

Ljubljana, Miklošičeva cesta 34, telefon 20-37 — prevzema naročila za kataloge Michel, Zumstein, Yvert, Senf. Zastopstvo za dr. Simčev album hrvatskih znamk. 13-39

Dopisi

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za štiro I. 2. —

Gospodična

solidna, želi spoznati gospoda nad 27 let. Le resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jeseno«. 14059-24

Priložnosti!

20.000 kg materiala, lesa ali kaj aličnega, podlize po minimalnih stroških iz Ljubljane v Trst. — Naslov Peč, pošt. predal 17, Ljubljana. 14169-37

